

Rapport om

Eksistenssikrende lønninger og eksistenssikrende indkomster i vores leverandørkæder

Udarbejdet den 30.09.2026

Indhold

Eksistenssikrende indkomst og eksistenssikrende løn som en del af Lidl's strategi for respekt for menneskerettighederne	4
Definition af Living Wage (LW)	6
Definition af Living Income (LI)	11
Vores projekter	14
Vores arbejde med bananleverandørkæden	16
Living Wage-bananer (LW)	17
Living Wage-samarbejde med IDH i Belgien (LW)	28
Living Wage-samarbejde med IDH i Storbritannien (LW)	29
Deltagelse i Banana Links "Decent Remuneration"-program (LW)	30
Vores arbejde med kakaoleverandørkæden	31
Living Income-chokolade (LI)	32
Vores arbejde med kaffeleverandørkæden	35
Way To Go-kaffe i Honduras (LI)	36
SASI detailhandlens arbejdsgruppe om kaffe (LI)	37
Vores arbejde med cashewleverandørkæden	38
Way To Go Cashews – værdiskabelse i Tanzania (LI)	39
Vores arbejde med televerandørkæden	40
Way To Go-te – vi går forrest i Kenya (LI)	41
Vores arbejde med tekstilleverandørkæden	42
Lidl's arbejde i branchesamarbejdet ACT (LW)	43
Erfaringer og perspektiver	46
Ordliste	53
Billeddokumentation	57

Indledning

Eksistenssikrende indkomst og eksistenssikrende løn som en del af Lidl's strategi for respekt for menneskerettighederne

"Handle fair" er et af fem indsatsområder i vores internationale CSR-strategi. ([EKP Menschenrechte](#)) [Indkøbspolitik: Menneskerettigheder i leverandørkæden]

Gennem vores due diligence-arbejde og målrettede indsatser for bedre arbejdsretlige standarder arbejder vi systematisk for at fremme og dokumentere konkrete forbedringer opstrøms i vores værdikæde. Processen er baseret på risikovurderinger, målrettede konsekvensanalyser, risikobaserede bæredygtighedscertificeringer og sociale audits, fælles projekter og partnerskaber med civilsamfundsorganisationer samt forpligtelsen til at etablere en klagemekanisme. [Statusrapport om menneskerettigheder: <https://om.lidl.dk/pdf/show/85186>]

Vores arbejde tager udgangspunkt i det adfærdskodeks (Code of Conduct), som virksomhederne i Schwarz Gruppe har udarbejdet i fællesskab. Kodeksen fastlægger grundlæggende principper for samarbejdet med vores forretningspartnere med fokus på beskyttelse af menneskerettighederne og hensynet til miljøet.

Disse principper omfatter blandt andet bindende minimumskrav til lønninger og arbejdstider. Vi har i mange år inddraget vores Code of Conduct i forhandlingerne med vores forretningspartnere og stiller krav om, at de overholder vores sociale og miljømæssige standarder.

Vi betragter due diligence som en aktiv opgave, der omfatter hele værdikæden, og arbejder for, at vores direkte forretningspartnere ligeledes arbejder for, at disse principper efterleves i leverandørkæden. Fair handel begynder med rimelige vilkår for alle i vores værdikæde.

Hos Lidl anerkender vi, at lovbestemte mindstelønninger og indtægterne fra dyrkning af landbrugsråvarer ofte ikke er tilstrækkelige til, at arbejdstagere, små landbrugsproducenter og deres familier kan dække deres leveomkostninger og håndtere uforudsete udgifter.

Denne form for usikkerhed er langt mere end blot et økonomisk problem: Når lønninger og indkomster ikke er eksistenssikrende, er det ofte en grundlæggende årsag til alvorlige krænkelse af menneskerettighederne i globale leverandørkæder. Systemiske problemer som børnearbejde, tvangsarbejde og ulighed mellem kønnene er ofte en direkte konsekvens af fattigdom blandt arbejdstagere og småbønder. Derfor fokuserer vi på at fremme eksistenssikrende lønninger og indkomster for at bidrage til beskyttelsen af menneskerettighederne i vores globale værdikæder.

Vores mål er at mindske forskellen mellem de nuværende og de eksistenssikrende lønninger og indkomster i vores leverandørkæder for handelsvarer svarende til vores andel af indkøbsvolumen.

Definition af Living Wage (LW)

En **eksistenssikrende løn (Living Wage)** er en grundlæggende menneskerettighed (artikel 23, stk. 3, i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder):¹

”Enhver, der arbejder, har ret til et retfærdigt og gunstigt vederlag, der sikrer ham selv og hans familie en menneskeværdig tilværelse, og om fornødent tillige til andre sociale beskyttelsesforanstaltninger.”

En eksistenssikrende løn beregnes ved først at fastlægge omkostningerne ved en enkel, men rimelig levestandard i en bestemt region. Det omfatter udgifter til mad, bolig, uddannelse, sundhedsydelser, transport, tøj og andre grundlæggende behov i familien samt et økonomisk råderum til uforudsete udgifter.

Eksistenssikrende løn (defineret af Global Living Wage Coalition, GLWC):²

”Den løn, som en medarbejder på et bestemt sted modtager for en normal arbejdsuge, og som er tilstrækkelig til at sikre medarbejderen og dennes familie en menneskeværdig levestandard.”

En menneskeværdig levestandard omfatter blandt andet:

- ♦ Bolig og beklædning
- ♦ Næringsrig kost
- ♦ Opsparing til uforudsete udgifter og social sikring

Eksistenssikrende lønninger varierer fra land til land og også mellem forskellige områder i det enkelte land på grund af forskelle i leveomkostningerne.

¹ Deutsche Gesellschaft für die Vereinten Nationen e.V.; [Die Allgemeine Erklärung der Menschenrechte](#)
[Det tyske selskab for FN. Verdenserklæringen om Menneskerettigheder]

² [Global Living Wage Coalition](#)

Beregning af Living Wage

Økonomisk grundlag for en rimelig
levestandard for en familie

$$\begin{array}{rcl} & + & \text{Mad} \\ & + & \text{Bolig} \\ & + & \text{Grundlæggende} \\ \text{behov} & & \\ & + & \text{Uforudsete} \\ \text{udgifter} & & \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} & + & \text{Antal erhvervsaktive} \\ & & \text{pr. familie} \\ \hline & = & \text{Netto Living Wage} \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} & + & \text{Skatter og øvrige} \\ & & \text{fratræk} \\ & & \text{i lønnen} \\ \hline & = & \text{Brutto Living Wage} \end{array}$$

De konkrete omkostninger beregnes på baggrund af lokale priser på blandt andet basisfødevarer, børnetøj og skolemateriale. Det er vigtigt, at beregningsgrundlaget tilpasses nøje til de lokale forhold, så det afspejler de faktiske levevilkår på det pågældende sted. Referenceværdierne varierer nemlig ikke kun fra land til land, men også mellem forskellige områder i det enkelte land.

Familiens samlede omkostninger divideres derefter med antallet af erhvervsaktive voksne. Denne værdi angiver den nødvendige løn for en arbejdstager, dvs. den nettoindtægt, der kræves for at dække leveomkostningerne i et bestemt område i en måned. Skatter og øvrige fratræk lægges derefter til nettolønnen for at beregne de samlede lønomkostninger.³

Forskellige organisationer anvender forskellige metoder til at fastsætte referenceværdier for eksistenssikrende lønninger. Centrale aktører på området er blandt andet Anker Research Institute (ARI), Fair Wage Network, Wage Indicator Foundation og Asian Floor Wage Alliance (AFWA). Forskellen mellem den løn, der faktisk udbetales, og den beregnede referenceværdi for en eksistenssikrende løn kaldes løngabet eller Living Wage Gap.

For at opfylde vores dokumentationsforpligtelser indhenter og verificerer Lidl systematisk løndata samt uafhængige referenceværdier for Living Wage i de relevante oprindelseslande.

Lidl har i flere år samarbejdet med nonprofitorganisationen IDH. IDH hjælper blandt andet virksomheder med praktiske værktøjer til at måle løngabet. IDH anvender de referenceværdier for eksistenssikrende lønninger (Living Wage), som Anker Research Institute (ARI) har beregnet (Anker-metoden, se "Indsamling af datagrundlaget" på side 9), til udviklingen af IDH Salary Matrix (IDH-lønmatrixen). Denne matrix er anerkendt verden over. Matrixen består af to hovedkomponenter: Først fastlægges den løn, der faktisk udbetales, hvorefter det på baggrund af Anker-referenceværdien og de faktiske løndata vurderes, hvor tæt lønnen ligger på en eksistenssikrende løn. Lidl anvender bl.a. IDH Salary Matrix og dermed Anker-referenceværdierne for eksistenssikrende lønninger i sit Living Wage-projekt leverandørkæden for bananer.

IDH Salary Matrix er markedsstandarden for plantager, der dyrker råvarer som bananer, te, afskårne blomster og kaffe, og anvendes af detailhandelsvirksomheder verden over til at skabe indsigt i lønforholdene i deres værdikæder. Værktøjet opdateres hvert år med de nyeste referenceværdier for eksistenssikrende lønninger og afspejler dermed de faktiske lønforhold i de pågældende lande.

³ Global Living Wage Coalition:
[The Anker Methodology for Estimating a Living Wage](#)

Indsamling af datagrundlaget

Forskellige organisationer har udviklet metoder til beregning af eksistenssikrende lønninger.

En af de mest relevante er **Anker-metoden**, som er udviklet af Global Living Wage Coalition.

Der tages højde for fire centrale aspekter i beregningen:

 Interessentdialog Institutioner og civilsamfundsorganisationer, herunder fagforeninger, inddrages i processen for at øge troværdigheden og opbakningen blandt interessenterne.	 Indsamling af sekundære data om leveomkostninger De faktiske omkostninger dokumenteres og analyseres detaljeret. Det omfatter en kritisk vurdering af tilgængelige sekundære data (pressemeddelelser, oplysninger fra NGO'er osv.) og om nødvendigt tilpasning af disse data.
 Opgørelse af boligudgifter Boligudgifterne estimeres på baggrund af internationale og nationale standarder for hensigtsmæssige boligforhold.	 Beregning af referenceværdien for Living Wage Aktuelle lokale data (priser på fødevarer samt udgifter til uddannelse, sundhedsydelser, transport osv.) kombineres med tilgængelige sekundære data for at beregne, hvad der er nødvendigt for at kunne dække de grundlæggende leveomkostninger.

IDH – the Sustainable Trade Initiative

IDH er en global organisation, der arbejder i krydsfeltet mellem landbrug og markeder. Organisationens mål er at skabe forandringer på markederne for landbrugsprodukter, der kan sikre langsigtede indtjeningsmuligheder, stabil forsyning på lang sigt og et miljø, der kan modstå fremtidige belastninger. Det gør IDH ved at samle forskellige interesser, fremme investeringer og bidrage til at udvikle fødevarer systemer, der bedre kan modstå kriser.⁴

⁴ IDH – the Sustainable Trade Initiative: [About IDH](#)

Beregningen kan tage højde for forskellige landespecifikke aflønningssystemer, herunder både fast løn, bonusser og naturalier. Da oplysningerne i IDH Salary Matrix indberettes af producenterne selv, benytter Lidl også ekstern verificering (Third-Party Verification), blandt andet i sit Living Wage-projekt for bananer. Det skal sikre, at beregningerne af de eksistenssikrende lønninger er så præcise som muligt.

Der arbejdes med forskellige strategiske tilgange til effektivt at lukke de løngab (Living Wage Gaps), der konstateres i leverandørkæderne. Der findes dog ikke én løsning, der kan anvendes i alle situationer. Derfor er der behov for målrettede tiltag afhængigt af de konkrete forhold, eksempelvis en kombination af kortsigtede tiltag med umiddelbar effekt og langsigtede strukturelle ændringer. De vigtigste tilgange kan sammenfattes således:

Living Wage-beløb (Living Wage Premiums)

En direkte måde at lukke løngab på er gennem særlige beløbsordninger. Det kan eksempelvis ske i form af målrettede bonusser, lønforhøjelser eller naturalier (In-Kind Benefits), såsom madkuponer. Den væsentligste fordel ved denne tilgang er, at medarbejderne hurtigt mærker effekten, når de nødvendige data er beregnet, og processerne i leverandørkæden er etableret. Det kræver samtidig et præcist datagrundlag og betydelig administration at sikre korrekt udbetaling i oprindelseslandet, hvilket gør det komplekst at udbrede ordningen i større skala.

Overenskomstforhandlinger og social dialog

Denne tilgang har fokus på at forankre eksistenssikrende lønninger i kollektive overenskomster. Der er tale om en særligt langsigtet og systemisk tilgang, som skaber varige strukturer og styrker fagforeningernes position. I stedet for krav, der fastsættes oppefra, findes løsningerne gennem forhandlinger mellem arbejdsgivere og arbejdstagere som ligeværdige parter. Dette øger både troværdigheden og opbakningen. Mange leverandørkæder mangler imidlertid veletablerede fagforeningsstrukturer. Det tager derfor tid at opbygge en velfungerende social dialog, og denne tilgang giver ikke hurtige resultater. Stigende lønomkostninger må samtidig

ikke ske på bekostning af virksomhedernes konkurrenceevne.

Tilpasning af indkøbspraksis (Ring-Fencing)

Denne tilgang indebærer, at indkøbspriserne beregnes, så de udtrykkeligt dækker lønomkostninger baseret på eksistenssikrende lønninger. Dermed sikres det, at disse lønomkostninger er dækket af indkøbsprisen. Såkaldt "Ring-Fencing" betyder, at det beløb, der er afsat til lønomkostninger, behandles særskilt og holdes uden for forhandlingerne af den endelige pris. Det sikrer, at Living Wage forbliver en integreret del af kerneforretningen og dermed beskyttes mod det generelle prispres. Denne tilgang kræver imidlertid en usædvanlig høj grad af gennemsigtighed og en detaljeret opdeling af omkostningsberegningerne, hvilket stiller store krav til både beregning og kontrol hos virksomheden og leverandørerne.

Definition af Living Income (LI)

Ligesom en eksistenssikrende løn er en **eksistenssikrende indkomst (Living Income)** tæt knyttet til menneskeretten til en rimelig levestandard (artikel 25 i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder).⁵ Mens eksistenssikrende lønninger vedrører lønmodtagere, gælder eksistenssikrende indkomst for selvstændige erhvervsdrivende, navnlig små landbrugsproducenter.

Eksistenssikrende indkomst (defineret af Living Income Community of Practice, LICOP):

"Den årlige nettoindkomst, som en husstand i et bestemt område har brug for, for at alle medlemmer af husstanden kan opnå en rimelig levestandard."⁶ Elementerne i en rimelig levestandard er de samme som for en eksistenssikrende løn og omfatter blandt andet:

- ♦ Nærende kost og rent vand
- ♦ Bolig og beklædning
- ♦ Uddannelse, sundhedsydelser og transport
- ♦ Opsparing til uforudsete udgifter og social sikring

En eksistenssikrende indkomst fastlægges i to omgange.⁷ Først beregnes referenceværdien på samme måde som for en eksistenssikrende løn: Hvilke udgifter har en husstand i et bestemt område til at dække sine grundlæggende behov? Denne referenceværdi fungerer som målsætning og beregnes som tidligere nævnt ofte efter Anker-metoden fra Anker Research Institute (ARI)⁸, så de faktiske lokale priser, eksempelvis på fødevarer og skoleudstyr, afspejles så præcist som muligt.

Derefter fastlægges husstandens faktiske indkomst. Småbønders husstandsindkomst består ofte af indtægter fra flere forskellige kilder:

- ♦ Indtægter fra salg af den primære afgrøde (f.eks. kakao eller kaffe) fratrasket produktionsomkostninger til såsæd, gødning og udstyr.
- ♦ Indtægter fra andre landbrugsprodukter samt indtægter fra bibeskæftigelse uden for landbruget.
- ♦ Værdien af fødevarer fra egen produktion, som husstanden selv forbruger.

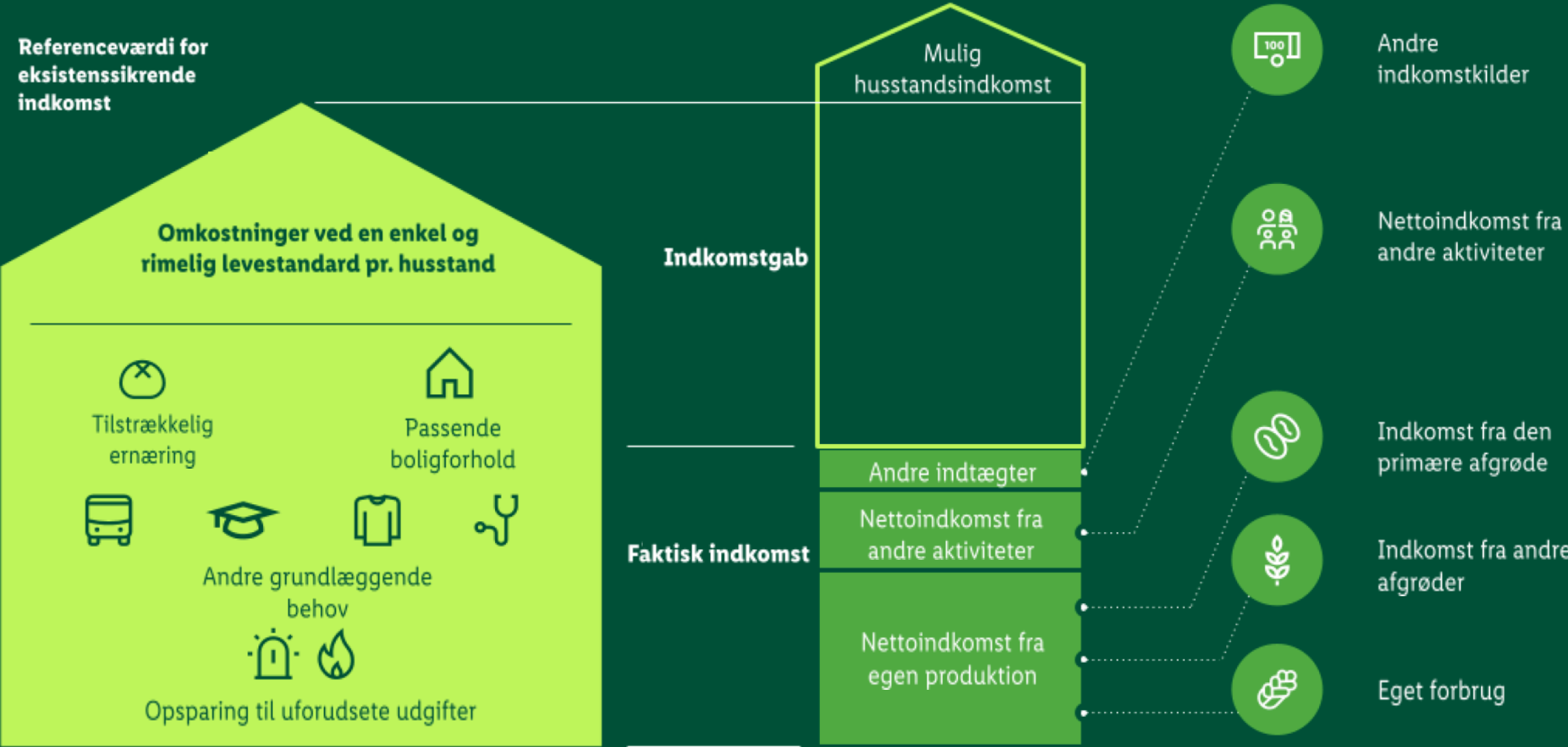
⁵ Jf. De Forenede Nationer (FN): [Allgemeine Erklärung der Menschenrechte, Art. 25 Abs. 1](#) [Verdenserklæringen om Menneskerettigheder, art. 25, stk. 1]

⁶ Jf. Living Income Community of Practice (LICOP): [The Concept of Living Income](#)

⁷ Jf. Living Income Community of Practice (LICOP): [Measuring Living Income](#)

⁸ Jf. Anker Research Institute: [Anker Living Wage and Living Income Reference Values](#)

Fastlæggelse af Living Income – oversigt

Forskellen mellem denne nettoindkomst og den regionale referenceværdi betegnes som indkomstgabet (Income Gap).

En systematisk nedbringelse af dette gab kræver en bred kombination af økonomiske, landbrugsfaglige og strukturelle tiltag, der rækker ud over enkeltstående prisjusteringer:

Prisfastsættelse og direkte betalinger

Living Income Reference Price (LIRP) er et centralt redskab.⁹ Denne beregnede referencepris angiver den pris pr. kilo råvare, som producenterne skal modtage, for at en husstand kan opnå en eksistenssikrende indkomst ved en realistisk produktionsstørrelse og et bæredygtigt udbytte. Dette suppleres med fleksible direkte betalinger og ekstra ydelser (f.eks. Fairtrade-præmien) samt minimumspriser (f.eks. Fairtrade-minimumsprisen), der beskytter mod ekstreme udsving i markedspriserne.

Produktivitet og professionalisering

Uddannelse i Good Agricultural Practices (GAP – god landbrugspraksis) og adgang til produktionsressourcer af høj kvalitet bidrager til at øge udbyttet på det eksisterende dyrkningsareal. Det reducerer de relative produktionsomkostninger og hjælper landbrugsproducenterne med at drive deres virksomhed med fokus på rentabilitet.

Reduktion af omkostninger og afdækning af risici

Forsikringer mod ekstreme vejrforhold og adgang til lån på favorable vilkår beskytter indkomsten mod uforudsete tab og mindsker risikoen for en gældsætning, der kan true eksistensgrundlaget.

Flere indkomstkilder

Afhængigheden af en enkelt råvare kan reduceres ved at skabe flere indkomstkilder – både gennem dyrkning af andre afgrøder i egen produktion og gennem supplerende beskæftigelse inden for håndværk eller servicefag.

Strukturelle mekanismer og samarbejde

Stærkere producentkooperativer øger producenternes forhandlingskraft og skaber stordriftsfordele. Øget gennemsigthed i leverandørkæden gennem digital sporbarhed er desuden med til at sikre, at de ekstra betalinger når direkte frem til producenterne uden tab undervejs.

Projekter som vores Way To Go-kaffe og Living Income-chokolade omsætter disse teoretiske modeller til praksis. Målet er at skabe varige forbedringer af indkomstforholdene for de små landbrugsproducenter i vores leverandørkæder. Vi yder et målbart bidrag til at mindske indkomstgabet, ved at betale priser, der tager udgangspunkt i Living Income Reference Price, og som ligger over markedsprisen samt gennem målrettet støtte til lokal værdiskabelse.

⁹ Jf. Fairtrade International: [Fairtrade Living Income Reference Price \(LIRP\)](#)

Vores projekter

Vores arbejde – et overblik

Forskellene mellem de faktiske og de eksistenssikrende lønninger og indkomster i globale leverandørkæder er en kompleks udfordring.

Hos Lidl har vi en helhedsorienteret tilgang til vores projekter og tilpasser dem målrettet til de særlige behov i den enkelte værdikæde for at skabe reelle forbedringer lokalt.

Råvare/ produkt	Program	Målsætning	Start på medlemskab/ projekt
Bananer	Living Wage-bananer	Vi lukker den del af løngabet for medarbejderne på bananplantagerne, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen i Danmark, Tyskland, Østrig, Belgien, Nederlandene, Schweiz og Storbritannien.	2022
	IDH Retail Commitment Belgien		2022
	IDH Retail Commitment Storbritannien		2023
	Decent Remuneration (Banana Link)	Fair priser til producenterne og en stabil social dialog bidrager til at sikre eksistenssikrende lønninger i banansektoren på Elfenbenskysten.	2020
Kakao	Living Income-chokolade	Lidl lukker indkomstgabet for landbrugsproducenterne svarende til vores salg af chokolade i Tyskland, Østrig, Belgien, Nederlandene og Luxembourg. Derudover finansierer Lidl tiltag, der skal øge udbyttet og skabe flere indkomstkilder for kakaoproducenter og deres familier.	2026
Kaffe	SASI-arbejdsgruppen for detailhandel	Vi arbejder for at skabe reelle forandringer i den globale kaffeproduktion og bidrager på lang sigt til, at kaffeproducenter kan opnå en eksistenssikrende indkomst.	2023
Kaffe, Cashewn ødder, Te	Way To Go	Way To Go-konceptet er udviklet i samarbejde med Fairtrade for at skabe større økonomisk sikkerhed for små landbrugsproducenter i Lidl's fødevarerleverandørkæder og øge deres indkomster, så de nærmer sig et eksistenssikrende niveau.	Kaffe (2022) Cashewnødde (2022) Te (2026)
Tekstiler	ACT	Lidl støtter som medlem af ACT indførelsen af kollektive brancheoverenskomster for tekstilindustrien i producentlandene. De lønninger, der forhandles på plads gennem disse overenskomster, understøttes af ansvarlig indkøbspraksis.	2019

Vores arbejde med leverandørkæden for bananer

Living Wage-bananer (LW)

Lidl var i 2023 den første detailhandelsvirksomhed i Tyskland, der sammen med sine leverandører lukkede løngabet for medarbejderne i bananproduktionen i vores leverandørkæde. Siden da har vi sammen med vores leverandører målrettet fortsat dette arbejde.

"Handle fair" er et centralt fokusområde for os. Projektet viser konkrete løsninger, der kan bidrage til at sikre levegrundlaget for medarbejderne hos bananproducenterne. Dette arbejde vil vi også fremover fortsætte målrettet med fokus på både producenterne og deres medarbejdere. Vi håber, at vi sammen med vores partnere FLOCERT og IDH har været med til at sætte en ambitiøs standard for hele branchen, som også vil få betydning på længere sigt.

Stefan Haensel
Head of Quality & Sustainability, Senior Vice President hos Lidl Stiftung & Co. KG

Baggrund

Udviklingen af vores strategi for eksistenssikrende lønninger tog udgangspunkt i en risikoanalyse af hele vores produktsortiment med henblik på at identificere potentielle risici for brud på menneskerettighederne. ([HRPR](#)) Analysen viste, at tropiske frugter i produktgruppen frugt og grønt er forbundet med en særlig høj risiko for underbetaling.

Bananer er blandt de mest solgte tropiske frugter hos Lidl i Tyskland. Lidl i Tyskland gennemførte derfor i 2021 en Human Rights Impact Assessment (HRIA) i den colombianske leverandørkæde for bananer. Formålet med processen var at identificere risici for brud på menneskerettighederne og skabe en bedre forståelse af udfordringerne i leverandørkæden. Den grundige risikoanalyse identificerede underbetaling af medarbejdere hos bananproducenterne som en væsentlig risiko sammen med kønsdiskrimination og manglende overholdelse af arbejdsmiljøregler. ([HRIA for bananer](#) + [handlingsplan](#))

Underbetaling i leverandørkæden for bananer er en stor udfordring. Det øger samtidig risikoen for brud på menneskerettighederne. Aktuelle undersøgelser viser, at medarbejderne hos bananproducenterne ofte ikke tjener nok til at sikre sig selv og deres familier en rimelig levestandard. Omkring 80 procent af de mennesker, der lever i ekstrem fattigdom, bor i landområder, og to tredjedele af dem arbejder i leverandørkæder inden for landbruget. Underbetaling kan ofte føre til børnearbejde og tvangsarbejde.¹⁰

Som den første tyske detailkæde, satte Lidl i Tyskland sig i maj 2022 det mål at sikre eksistenssikrende lønninger hos alle de bananproducenter, som Lidl køber fra. Konkret skulle den del af løngabet, der svarer til Lidls indkøbsvolumen, lukkes. Dette gælder for hele Lidls banansortiment i Tyskland og også i Danmark. Initiativet koordineres centralt af Lidl Stiftung & Co. KG.

Lidl er en af de største forhandlere af Fairtrade-mærkede produkter og har i mange år tilbudt et udvalg af økologiske Fairtrade-bananer og Fairtrade-bananer i Tyskland. Fairtrade-certificerede producentorganisationer i de lande, hvor bananerne dyrkes, modtager ud over salgsprisen den såkaldte Fairtrade-præmie.

¹⁰ Officielt FN-dokument fra mødet i Økonomi- og Finansudvalget; baseret på [data fra Verdensbanken og FAO](#)

Beløbet forvaltes i fællesskab og anvendes til projekter, der fremmer den sociale, miljømæssige og økonomiske udvikling.

Lidls Living Wage-ordning for bananer følger et årligt kontrolforløb, der gennemføres uafhængigt af certificeringen. Ordningen omfatter derfor både Fairtrade-mærkede og Rainforest Alliance-certificerede bananer.

Omfanget og effekten af vores Living Wage-proces for bananer

Vores Living Wage-bananer kommer fra fire producentlande: Ecuador, Colombia, Guatemala og Den Dominikanske Republik. Lidl udvidede i 2024 sit initiativ for eksistenssikrende lønninger i bananproduktionen til, ud over det tyske marked, også at omfatte Østrig, Schweiz, Belgien, Nederlandene og fra 2025 Danmark.

Initiativet betød, at mere end 20.000 mennesker på 207 bananplantager i producentlandene kunne få gavn af vores arbejde i 2025.

**Medarbejdere hos Cana Group
Den Dominikanske Republik**

"Vi er meget glade for støtten. Vi glæder os allerede til den næste bonus."

"Vi er rigtig glade for bonussen! Den er en stor hjælp. Nu ved vi, at vi har de ekstra penge til at købe mad for."

Gloria Marín
Las Delicias Farm, Unibán Magdale

"Jeg kan med glæde tale på hele teamets vegne og sige, at bonussen er en kæmpe hjælp for os alle. Tusind tak af hele mit hjerte."

Metode

Lidl samarbejdede i 2022 med alle berørte forretningspartnere og Fairtrade-certificeringsorganet FLOCERT om at udvikle en procedure til kontrol af de data, der indtastes i IDH Salary Matrix. Proceduren skal sikre, at medarbejderne hos bananproducenterne får udbetalt det korrekte beløb som Lidl's andel af den eksistenssikrende løn. Dette sikres gennem den årlige proces, som Lidl gennemfører sammen med sine forretningspartnere. Siden udgangen af 2024 har For Impact desuden bidraget til fjernkontrol af data samt den overordnede koordinering af processen.

Processen består overordnet af fire trin:

1. Uddannelse

Det første trin består i at oplære alle relevante forretningspartnere, deres leverandører i de foregående led og producenterne i brugen af IDH Salary Matrix. Det skal sikre, at de faktiske lønforhold registreres så præcist som muligt. IDH yder støtte til denne del af processen.

2. Dataindsamling

De data, der er nødvendige for at beregne løngabet og det ekstra beløb, registreres i IDH Salary Matrix og stilles til rådighed for Lidl af producenterne.

3. Datakontrol

Dataene fra alle producenter kontrolleres først uden besøg på stedet. Derefter gennemfører uddannede FLOCERT-auditorer audits på stedet hos udvalgte bananproducenter. Producenterne udvælges på baggrund af en risikovurdering foretaget af en ekstern tjenesteudbyder og Lidl. Disse audits skal sikre, at producenternes løndata er fuldstændige, konsistente og korrekte. Dokumentation sammenholdes manuelt med de løndata, der foreligger hos producenterne under auditten.

4. Udbetaling

Den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen, og det ekstra beløb til den eksistenssikrende løn beregnes individuelt for de relevante bananproducenter. Producenterne og leverandørerne vælger derefter egnede betalingsmetoder og sørger for, at de tages i brug, så denne del af løngabet kan lukkes.

Lidl og FLOCERT kontrollerer i den efterfølgende projektcyklus udbetalingerne hos et udvalg af producenterne. Stikprøvekontrollen skal bekræfte, at de korrekte beløb er blevet udbetalt lokalt. Kontrollen udføres hvert år, og der udvælges så vidt muligt forskellige producenter fra år til år. Formålet er over tid at opbygge et pålideligt kontrolgrundlag på tværs af producenterne.

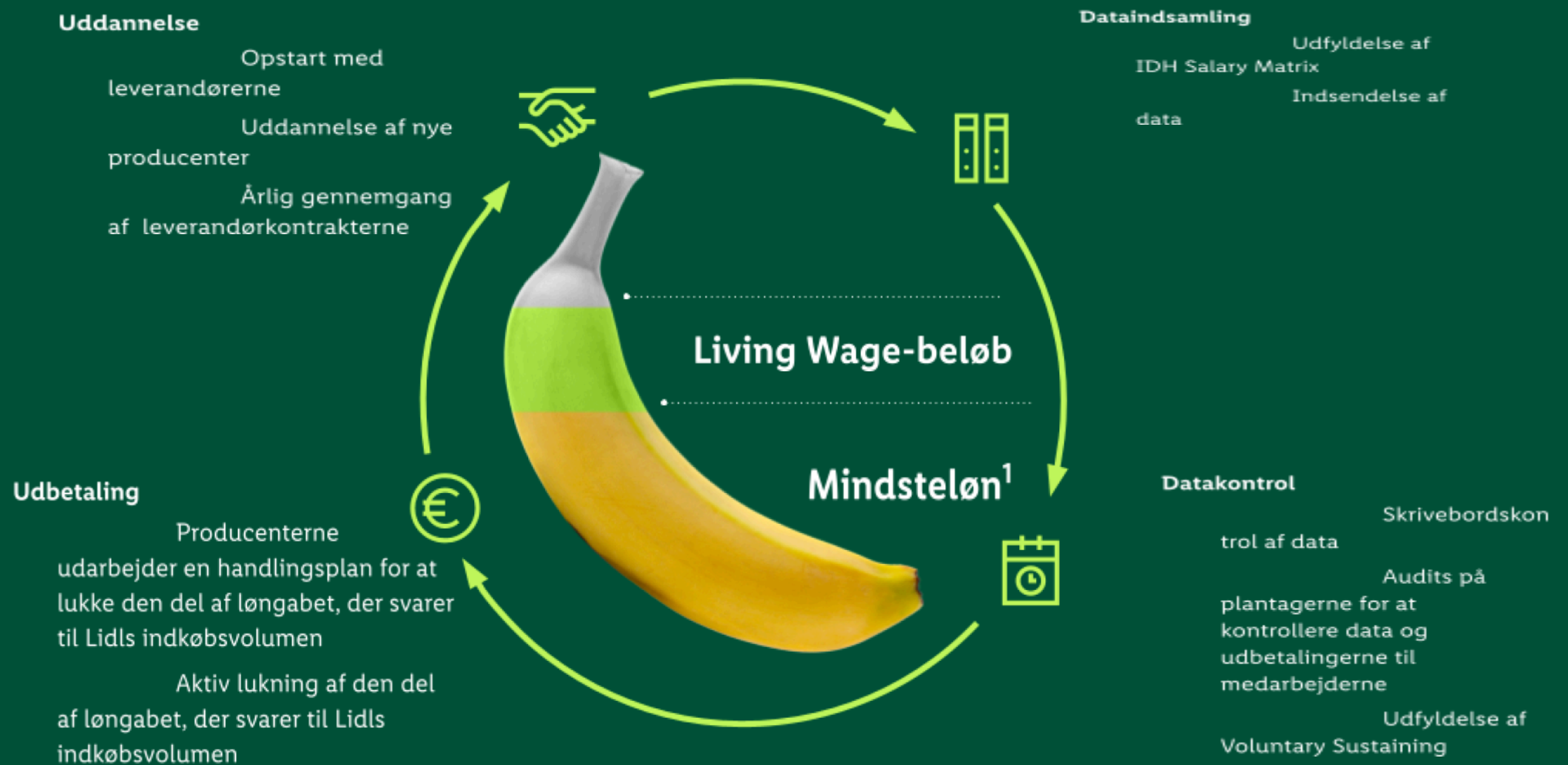
FLOCERT (uafhængig kontrol- og certificeringsvirksomhed)

FLOCERT er en af verdens førende virksomheder inden for kontrol og certificering og tilbyder certificeringer for Fairtrade. FLOCERT udbyder desuden andre certificerings- og verificeringsydelser samt skræddersyede bæredygtighedsløsninger, der skal bidrage til mere fair global handel.

¹¹ Kilde: [Flocert – Assuring Fairness](#)

Årlig procescyklus

for lukning af den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen

¹For Fairtrade-certificerede bananer udgør mindstelønnen mindst 70 % af en eksisterende nettoløn. Den lovbestemte mindsteløn gælder ikke for landbrugssektoren i alle lande.

Udfordringer og løsningstiltag

De udfordringer, der opstod under projektet, kunne vi håndtere effektivt gennem et konstruktivt samarbejde med vores partnere:

Udfordring	Løsning
Ændringer i leverandørkæden Lidl arbejder løbende på at etablere langsigtede relationer i leverandørkæderne. De er dog fortsat meget dynamiske og påvirkes strukturelt af en række forskellige faktorer. Det illustreres af følgende to eksempler: 1. Klimaforandringer og naturkatastrofer som kraftig regn og tropiske storme førte i 2022 til tab af høst og dermed færre tilgængelige bananer i leverandørkæden. Det medførte, at antallet af bananproducenter steg fra 120 i regnskabsåret 2022 til 200 i regnskabsåret 2023. Dette var nødvendigt for at dække Lidl's behov for bananer på det tyske marked. 2. Der kan i enkelte tilfælde ske ændringer i forretningsrelationerne i løbet af det årlige forløb. Det kan eksempelvis skyldes, at produktionssteder sælges til nye ejere, eller at forretningsrelationer ophører.	1. I 2022 var det nødvendigt at udvikle rammerne for at integrere yderligere 80 bananproducenter i Living Wage-projektet for bananer. Dette skulle gøres med kort varsel. Det tætte samarbejde med forretningspartnerne og FLOCERT gjorde det muligt at håndtere ændringerne i leverandørkæden fra 2022 til 2023. De nye bananproducenter blev integreret i projektet og fik den nødvendige oplæring i at udfylde IDH Salary Matrix. Lidl integrerede de nye producenter i processen, mens FLOCERT verificerede deres dataindsamling i den anden auditcyklus. 2. Hvis ændringer i forretningsrelationerne i enkelte tilfælde medfører, at samarbejdet ophører, drøfter Lidl situationen med den pågældende leverandør. Formålet er at identificere mulige løsninger. Det kan eksempelvis være at udelukke det pågældende produktionssted fra den igangværende proces, hvis virksomheden ikke ønsker at fortsætte samarbejdet om efterfølgende at lukke løngabet for den relevante periode.
Fastlæggelse af den korrekte periode for den eksistenssikrende løn Referenceværdierne for eksistenssikrende lønninger kan først beregnes for det foregående år, da beregningen skal baseres på et helt kalenderår. Kun på den måde kan der tages tilstrækkeligt højde for faktorer som inflation samt ændringer i skatter og bidrag til social sikring. Det betyder, at eksistenssikrende lønninger først kan udbetales i det efterfølgende år.	Lidl har oplært sine forretningspartnere i at anvende den korrekte periode for dataene og har aftalt med dem og producenterne, at eventuelle løngab altid lukkes med tilbagevirkende kraft for det foregående kalenderår. Dermed er der etableret en fast tilbagevendende proces, som skal sikre, at den del af løngabet i leverandørkæden for bananer, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen, løbende lukkes i forhold til den eksistenssikrende løn.

Udfordring

Nøjagtig beregning af den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen

IDH har med udviklingen af IDH Salary Matrix skabt grundlaget for beregningen af Living Wage Gap.

Beregningssystemet beregner løngabet for hele bananplantagen og for de enkelte medarbejderkategorier, hvor løngabet sættes i forhold til plantagens samlede årlige produktion af bananer.

Løngabet skal derefter omregnes til et beløb pr. kg bananer for at beregne det ekstra beløb, der skal betales for at lukke løngabet.

Denne beregningsmetode kan anvendes direkte, hvis en virksomhed køber 100 procent af bananplantagens produktion. Bananplantager producerer dog ofte til en lang række kunder. Den enkelte kunde skal derfor bidrage til at lukke løngabet svarende til den mængde bananer, kunden køber.

Det var ikke muligt med de hidtil tilgængelige værktøjer på markedet at beregne præcist, hvor stort et ekstra beløb Lidl skulle betale på baggrund af virksomhedens indkøbsvolumen af bananer.

Løsning

Lidl har derfor siden starten af Living Wage-processen for bananer arbejdet på løbende at forbedre og effektivisere beregningen af Living Wage-beløbet.

Fra 2023 til 2025 anvendte Lidl i den forbindelse et innovativt beregningsværktøj, der var udviklet i samarbejde med IDH. Værktøjet gjorde det muligt præcist at beregne det ekstra beløb, der skulle betales for at lukke den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen.

Følgende centrale faktorer indgår i beregningen:

- ♦ Den mængde bananer, Lidl køber fra den enkelte bananplantage
- ♦ Landespecifikke skattesatser og bidrag til social sikring for den enkelte bananplantage
- ♦ Yderligere lokale projektomkostninger, f.eks. til flere medarbejdere
- ♦ Detaljerede beregninger af løngabet for hele bananplantagen, de enkelte medarbejderkategorier og den enkelte medarbejder
- ♦ Udbetalingsmodeller, der er tilpasset nationale retningslinjer og lokale lønsystemer
- ♦ Mulighed for direkte import af data fra IDH Salary Matrix

Samarbejdet med IDH har også til formål at gøre værktøjet tilgængeligt for alle markedsaktører. Samtidig skal erfaringerne fra projektet deles offentligt og bidrage til udviklingen af en fælles tilgang og standard. Det sker blandt andet gennem direkte dialog med IDH om videreudviklingen af organisationens onlineværktøjer. Lidl deler desuden erfaringer og udfordringer ved Better Together-arrangementer, der ledes af IDH og GIZ.

Lidl bidrager aktivt til at optimere IDH Salary Matrix og de tilhørende oversigter, der bruges til at beregne og lukke den del af løngabet, der svarer til

Udfordring**Løsning**

den enkelte detailhandelsvirksomheds indkøbsvolumen. Fra 2026 er det planen at anvende disse systemer fuldt ud i stedet for det hidtidige separate beregningsværktøj.

Ændringer i medarbejdersammensætningen på bananplantagerne

Mange leverandørkæder inden for landbruget, herunder leverandørkæden for bananer, er afhængige af migrant- og sæsonarbejdere. De arbejder ikke nødvendigvis på den samme plantage hele tiden og vender heller ikke altid tilbage til den samme plantage året efter.

Det ekstra beløb fordeles derfor blandt de medarbejdere, der aktuelt arbejder på plantagen. Det skyldes, at det i de fleste tilfælde ikke er muligt at identificere migrant- og sæsonarbejderne fra det foregående år, hvis de ikke længere arbejder på den samme plantage.

Udbetaling af Living Wage-beløbet

De enkelte lande og i nogle tilfælde også regionale områder har forskellige regler og lovgivning for, hvordan løn skal udbetales. Derudover har hver bananplantage sit eget lønafregningssystem, som skal fungere uafhængigt af eksterne parter. Grundige undersøgelser og dialog med markedsaktører og interessenter viste, at der hidtil ikke fandtes en etableret løsning på markedet, som kunne sikre, at det ekstra beløb til den eksistenssikrende løn blev udbetalt til medarbejderne på bananplantagerne.

Lidl har sammen med sine leverandører og producenter udviklet og implementeret individuelle løsninger, der er tilpasset de lokale forhold og den enkelte bananplantages behov. Disse løsninger omfatter aktuelt:

- ◆ Lønstigninger
- ◆ Bonusser
- ◆ Naturalier (f.eks. gavekort til lokale supermarkeder)

Lidl indhenter dokumentation via sine leverandører for, at de ekstra betalinger eller naturalier rent faktisk når frem til medarbejderne. Dokumentationen kan f.eks. bestå af medarbejdernes skriftlige bekræftelse (underskrift) på de modtagne beløb samt billeder af personlige gavekort.

FLOCERT modtager denne dokumentation sammen med de øvrige oplysninger, der er nødvendige for kontrollen. Oplysningerne danner grundlag for FLOCERTs efterfølgende kontrol af udbetalingerne ude på plantagerne.

Udfordring

Landespecifikke sociale sikringsordninger

Anker-metoden medregner ikke arbejdsgiverfinansierede sociale sikringsordninger ved beregningen af referenceværdien for en eksistenssikrende løn. Det gælder f.eks. den colombianske ordning Cesantías, hvor arbejdsgivere har pligt til at indbetale til en arbejdsløshedsfond. Arbejdsgiveren indbetaler hvert år et beløb svarende til en månedsløn for hver medarbejder til fonden. Medarbejderen kan få adgang til beløbet i tilfælde af arbejdsløshed. Medarbejderen kan også ansøge om at få beløbet udbetalt til andre formål, f.eks. som udbetaling til en bolig. Disse betalinger indgår aktuelt ikke i Anker-metoden, da de er beregnet til at dække fremtidige økonomiske behov og ikke de løbende leveomkostninger.

Da ydelserne finansieres af arbejdsgiveren, undersøger internationale organisationer i øjeblikket, om de fremover skal indgå i beregningen. I praksis registrerer nogle arbejdsgivere dog Cesantías som en del af lønnen i IDH Salary Matrix, der anvendes til at beregne løngabet i forhold til den eksistenssikrende løn. Lignende arbejdsgiverfinansierede sociale sikringsordninger findes desuden i mange andre lande i Syd- og Mellemamerika.

Andre udfordringer og begrænsninger

Løngabet pr. medarbejder eller bananplantage kan være meget lille, f.eks. helt ned til få cent.

Hidtidige tilbagemeldinger fra leverandørkæden tyder på, at udbetaling af så små beløb kan blive opfattet negativt af medarbejderne. Det kan påvirke deres motivation og skabe utilfredshed på bananplantagen.

Løsning

Lidl er i løbende dialog med sine leverandører og IDH samt bananproducenter, lokale fagforeninger og internationale organisationer, der deltager i projektet. Formålet er at finde løsninger på lokale udfordringer, f.eks. de ekstra omkostninger, som bananplantagerne har i forbindelse med arbejdsgiverfinansierede sociale sikringsordninger som Cesantías, og samtidig fremme dialogen mellem de involverede parter. Lidl gør brug af Anker-metoden, men tager samtidig højde for de faktiske forhold hos bananproducenterne. IDH offentliggjorde i april 2025 et positionspapir, hvori organisationen anbefaler, at Cesantías ikke medregnes i beregningen. Lidl giver dog fortsat producenterne mulighed for selv at vælge, om Cesantías skal medregnes. Dermed undgår producenterne at skulle udfylde IDH Salary Matrix både med og uden Cesantías for forskellige markedsaktører. Denne mulighed gælder, indtil der er opnået en fælles løsning på tværs af branchen.

Hvis løngabet for en bananplantage er under 10 euro, vurderer Lidl derfor sammen med den enkelte leverandør, om det giver mening at udbetale beløbet til medarbejderne. Producenternes og medarbejdernes tilbagemeldinger inddrages så vidt muligt også i vurderingen. Det vurderes i hvert enkelt tilfælde, om beløb på f.eks. få cent skal udbetales, eller om udbetalingen undlades i det konkrete tilfælde.

"IDH støtter markedsaktørerne i deres arbejde med at lukke løngab i forhold til den eksistenssikrende løn i deres leverandørkæder. Det gør vi ved at få interessenterne til at mødes og tilbyde dem faglig ekspertise, rådgivning og værktøjer.

Sammen med Lidl har vi udviklet og afprøvet et værktøj, der gør det muligt at beregne de frivillige bidrag, der er nødvendige for at lukke den del af løngabet i forhold til den eksistenssikrende løn, der svarer til Lidls indkøbsvolumen. Værktøjet gør det desuden muligt at identificere mulige metoder til udbetaling af beløbene.

Lidl er efter vores kendskab den første detailhandelsvirksomhed, der har indført en model for frivillige bidrag med en særlig ordning for fordeling af beløbene til medarbejderne hos alle virksomhedens bananleverandører og -producenter. Vi sætter stor pris på samarbejdet med Lidl, som er en partner, der går forrest med sin innovative tilgang."

Jordy van Honk
Global Director on
Living Wage and
Living Income – IDH

Resultater

Lidl kan beregne og lukke sin præcise del af løngabet både samlet og for hver enkelt leverandør og bananplantage. Det er muligt på baggrund af de forskellige trin i processen: Bananplantagerne udfylder IDH Salary Matrix, dataindsamlingen hos alle bananplantager kontrolleres eksternt, FLOCERT gennemfører stikprøvebaserede audits på stedet for at kontrollere de beregnede løngab, og det nye værktøj anvendes til at beregne den del af løngabet, der svarer til Lidls indkøbsvolumen.

Det skaber gennemsigtighed om de omkostninger, der er nødvendige for at lukke den del af løngabet i forhold til den eksistenssikrende løn, der svarer til Lidls indkøbsvolumen i Danmark, Tyskland, Østrig, Schweiz, Belgien og Nederlandene. Arbejdet med at udvikle og teste værktøjet har hjulpet Lidl, leverandørerne og bananproducenterne med at finde nye løsninger til effektivt at lukke løngabet på bananplantagerne.

En leverandør udviklede f.eks. en innovativ løsning sammen med bananproducenter i Den Dominikanske Republik, hvor løngabet lukkes ved hjælp af gavekort til lokale supermarkeder. Supermarkederne udstedte gavekort til den enkelte medarbejder med en værdi svarende til den del af løngabet, der skulle dækkes af Lidl. Gavekortene blev forsynet med medarbejderens navn og medarbejdersnummer og gjort digitale, så medarbejderne kunne se, hvor meget de havde tilbage på gavekortet.

Den vellykkede løsning fra Den Dominikanske Republik blev et forbillede for andre forretningspartnere.

Siden 2023 har alle leverandører med succes integreret brugen af IDH's værktøj i processen for eksistenssikrende lønninger i leverandørkæden for bananer. Der udarbejdes og gennemføres hvert år konkrete handlingsplaner for at lukke den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen. Alle leverandører er desuden blevet oplært i det værktøj, der er udviklet sammen med IDH, og fået indblik i erfaringerne fra pilotprojektet.

Ved at lukke den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen, gennem de lokalt fastlagte ekstra ydelser, har Lidl skabt en ny markedsstandard for betalinger til medarbejdere på bananplantagerne. Lidl har siden 2023 gennemført denne proces i tæt samarbejde med sine leverandører og eksterne partnere og arbejder løbende på at gøre processen mere effektiv og brugervenlig.

Stefan Heine

Administrerende direktør for
Afrikanische Frucht-Compagnie GmbH

"Samarbejdet om Living Wage-projektet for bananer har gennem årene udviklet sig til en fast del af vores samarbejde.

Takket være samarbejdet med Lidl, vores producenter og IDH er den præcise beregning af løngab i dag blevet en veletableret proces. Konceptet, som i begyndelsen kunne virke komplekst, har vi omsat til effektive konkrete tiltag.

Det der begyndte som pionerarbejde, er således i dag blevet en velfungerende fast praksis, som vi løbende videreudvikler. Vi fortsætter dette arbejde målrettet sammen med Lidl og bidrager dermed til at udvikle en fremtidssikret leverandørkæde med fokus på socialt ansvar."

Erfaringer fra en bananproducent i Den Dominikanske Republik:

"Vi hørte første gang om IDH Salary Matrix og Living Wage-projektet i slutningen af 2021. Projektet var ret omfattende og svært at overskue i starten, men med hjælp fra Lidl, IDH og vores tyske eksportør lykkedes det os dog at udvikle en effektiv metode til at beregne og lukke løngabet i forhold til den eksistenssikrende løn. Det tog 24 måneder at udvikle projektet, men i dag har vi et rigtig godt værktøj, som gør det muligt for os at foretage månedlige udbetalinger til medarbejderne. Vi bruger gavekortene til dagligvarer fra lokale supermarkeder til at lukke den del af løngabet i forhold til den eksistenssikrende løn, der svarer til Lidls indkøbsvolumen. Gavekortene yder et vigtigt bidrag til at dække en dominikansk families månedlige udgifter. Især familier i landområder har gavn af disse gavekort. Vi har fundet en rigtig god måde at implementere ordningen på.

Først undersøgte vi, hvilke supermarkeder der var lettest for medarbejderne at komme til. Derefter fandt vi en detailhandelsvirksomhed, som ønskede at gennemføre projektet sammen med os. Vi udarbejdede lister med navn og medarbejdernummer på de personer, der skulle modtage et gavekort, samt det nøjagtige beløb svarende til løngabet. Detailhandelsvirksomheden brugte listerne til at udstede gavekortene, som vi efterfølgende delte ud til medarbejderne. Vi afholdt informationsmøder, hvor vi fortalte medarbejderne om fordelene ved gavekortene. Den enkelte medarbejder får sit gavekort udleveret personligt og skal bekræfte modtagelsen med sin underskrift. Medarbejderne kan nemt bruge gavekortene ved at vise dem sammen med deres ID ved kassen. Det sikrer, at gavekortet kun kan bruges af den medarbejder, det tilhører."

Living Wage-samarbejde med IDH i Belgien (IDH Retail Commitment Belgium) (LW)

Baggrund

Lidl i Belgien tilsluttede sig i slutningen af 2022 et IDH-ledet samarbejde med en række andre detailkæder. Deltagerne har afgivet et fælles tilsagn om hver især at lukke den del af løngabet på bananplantagerne, der svarer til deres eget indkøbsvolumen inden udgangen af 2027. De deltagende detailkæder står tilsammen for omkring 70 % af salget af bananer på det belgiske marked.

Samarbejdspartnerne har løbende kontakt med andre markedsaktører for at sikre en fælles tilgang. Deltagerne er desuden i dialog med flere forskellige interessentgrupper såsom producenter, leverandører, certificeringsorganer og fagforeninger.

Implementering via Lidl Stiftungs Living Wage-projekt for bananer

Lidl lukker hvert år den del af løngabet på bananplantagerne, der svarer til virksomhedens indkøbsvolumen på det belgiske marked, som en del af Lidl Stiftungs årlige proces.

Lidls samlede indkøbsvolumen af bananer til det belgiske marked har siden 2024 været omfattet af Lidl Stiftungs Living Wage-projekt for bananer. Lidl i Belgien indfrie dermed sit nationale tilsagn tre år før den fælles frist og har siden hvert år lukket den del af løngabet, der svarer til virksomhedens indkøbsvolumen.

Producenterne indsender deres løndata til Lidl via IDH Salary Matrix i starten af året. Dataene kontrolleres først digitalt. Derefter gennemføres der på baggrund af en risikovurdering stikprøvekontrol hos udvalgte producenter.

Auditten omfatter samtidig stikprøvekontrol hos udvalgte producenter af de betalinger og ydelser, der blev givet til medarbejderne året før for at lukke løngabet. Producenterne har mulighed for at korrigere data under hele kontrolprocessen, inden den del af løngabet for den enkelte bananplantage, der svarer til Lidls indkøbsvolumen, beregnes endeligt. Det sidste trin gennemføres sammen med leverandørerne og består i at lukke løngabet og indsamle den nødvendige dokumentation.

Se side 17-27 for nærmere oplysninger om Lidl Stiftungs Living Wage-projekt for bananer, den anvendte metode og resultaterne.

Den belgiske arbejdsgruppe offentliggør hvert år en status over udviklingen via IDH. Denne status kan ses [her](#).

Living Wage-samarbejde med IDH i Storbritannien (IDH Retail Commitment GB) (LW)

Baggrund

Storbritannien står for fire procent af den globale import af bananer, og hvert år spiser britiske forbrugere mere end 8 milliarder bananer. Bananerne kommer hovedsageligt fra lande i Mellem- og Sydamerika samt Vestafrika, hvor data viser, at medarbejderne ikke altid tjener en eksistenssikrende løn.¹²

Lidl i Storbritannien tilsluttede sig derfor i marts 2023 et nationalt tilsagn fra den britiske detailhandel om eksistenssikrende lønninger. Det overordnede mål er, at alle medarbejdere i leverandørkæden for bananer skal modtage en eksistenssikrende løn senest ved udgangen af 2027.

Metode

Lidl i Storbritannien følger IDH Roadmap on Living Wages og anvender IDH Salary Matrix til at indsamle løndata fra producenterne og beregne løngab. Det skal bidrage til, at det nationale tilsagn opfyldes. Lidl i Storbritannien samarbejder som en del af det nationale samarbejde tæt med leverandører, producenter samt centrale NGO'er, certificeringsorganer og fagforeninger. Samarbejdet skal skabe en fælles forståelse af de vigtigste udfordringer og finde løsninger på dem.

Lidl i Storbritannien meddelte i 2024, at alle virksomhedens bananleverandører i landet skulle omfattes af det britiske Living Wage-projekt for bananer. Projektet bygger på Lidls vellykkede pilotprojekt i Tyskland fra 2022, som siden 2024 også er blevet implementeret i Belgien, Nederlandene, Schweiz, Østrig og Danmark.

Resultater

Lidl i Storbritannien har i tæt samarbejde med IDH testet en ny platform til beregning af de samlede beløb, der frivilligt betales for at lukke løngabet. Beregningen er baseret på data fra IDH Salary Matrix og oplysninger om indkøbsvolumen. Der er desuden udviklet en skabelon til fordeling af beløbene, som hjælper leverandører og producenter med at videreføre dem til bananplantagerne og medarbejderne i hele leverandørkæden. Platformen har siden 2026 været integreret som en tilføjelse til IDH Salary Matrix og stilles til rådighed for alle interesserede detailkæder.

Lidl i Storbritannien går forrest: Lidl er allerede foran tidsplanen i den britiske branches fælles tilsagn og lukker den del af løngabet i sin leverandørkæde, der svarer til virksomhedens indkøbsvolumen. De første frivillige supplerende betalinger (Voluntary Contributions) blev udbetalt i 2026 og yder et væsentligt bidrag til at sikre medarbejdernes eksistensgrundlag på lang sigt.

Vores tilsagn i Living Wage-samarbejdet med IDH:

"Vi er en sammenslutning af britiske detailkæder, der vil arbejde for, at medarbejderne i vores leverandørkæder for bananer senest ved udgangen af 2027 modtager en eksistenssikrende løn. Vi vil skabe hurtigere fremskridt, hvor det er muligt."¹³

¹² The Guardian: [Banana pricing: the unsustainable nature of the UK's favourite fruit](#)

¹³ idhsustainabletrade: [UK Retailer Commitment](#)

Deltagelse i Banana Links "Decent Remuneration"-program (LW)

Baggrund

Elfenbenskysten er Afrikas største eksportør af bananer til Den Europæiske Union. Lidl i Frankrig har siden 2020 støttet den britiske NGO Banana Links program "Decent Remuneration" (rimelig aflønning) for at bidrage til bedre levevilkår for de omkring 13.500 medarbejdere i branchen.

Arbejdet har til formål at bidrage til eksistenssikrende lønninger gennem rimelige producentpriser og løbende dialog. Tilgangen følger princippet om "Three Decencies", hvor rimelige priser til producenterne betragtes som det nødvendige grundlag for rimelige lønninger samt værdige arbejds- og levevilkår.

Metode

Initiativet krævede målrettede tiltag for at håndtere en række væsentlige strukturelle barrierer:

♦ Mindre økonomisk ulighed mellem kønnene:

Kvindelige medarbejdere er særligt udsatte, og der blev derfor afholdt særlige workshops for at styrke deres kompetencer inden for overenskomstforhandlinger og mindske

lønforskellen mellem mænd og kvinder (Genders Pay Gap).

♦ Styrkelse af dialog med socialt fokus:

Initiativet bidrog i 2023 til etableringen af den nationale brancheorganisation FETBACI¹⁴, som samlede de næsten 20 fagforeninger, der tidligere havde arbejdet uafhængigt af hinanden, og gav dem en fælles position som legitim forhandlingspart.

♦ En mere retfærdig værdikæde:

Initiativet skal bidrage til at rette op på den strukturelle ubalance, hvor afrikanske medarbejdere typisk kun modtager omkring 5-9 % af produktets endelige salgsværdi. Der er derfor indført en model, hvor parterne i fællesskab fastlægger "rimelige priser". Det skal sikre, at lønforbedringerne finansieres effektivt, og at alle interessenter i værdikæden bidrager.

♦ Gennemsigtighed og validering af data:

Initiativet har i samarbejde med forskningsinstituttet CIREs¹⁵ gjort det muligt at indsamle faktiske løndata hos producenterne og få dataene efterprøvet af forskningsinstituttet. Dette solide datagrundlag er en vigtig forudsætning for mere fair forhandlinger i fremtiden.

Resultater

Et vigtigt resultat blev opnået den 26. september 2024: De fire største eksportvirksomheder, som står for mere end 98 % af eksporten, underskrev sammen med FETBACI et charter, der baner vejen for den første nationale overenskomst i 2026.

Det tætte samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter spiller en afgørende rolle i denne udvikling. Initiativet finansieres af IDH og europæiske detailkæder, herunder Lidl i Frankrig, Tesco og Carrefour, og samler ekspertisen fra Banana Link og internationale organisationer som International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations (IUF) og AFRUIBANA¹⁶.

¹⁴ FETBACI står for Federation of Unions of All Banana-Producing Companies in Côte d'Ivoire

¹⁵ CIREs står for Ivorian Center for Economic and Social Research

¹⁶ AFRUIBANA er den panafrikanske paraplyorganisation for frugtproducenter og -eksportører

Vores arbejde med leverandørkæden for kakao

Living Income-chokolade (LI)

Baggrund

Fra pionerprojekt til ny standard

Lidl har i mere end ti år arbejdet for mere rimelige forhold inden for kakaoproduktion. Lidl var allerede i 2014 blandt de første partnere, der tilsluttede sig Fairtrade Cocoa Sourcing Program og dermed valgte en fremsynet tilgang til mere rimelige indkøbsvilkår for kakao, som er en af vores vigtigste råvarer. Denne ambition afspejles i hele vores leverandørkæde: Siden 2017 har 100 % af kakaoen i vores egne mærker været certificeret. Chokoladen i vores faste sortiment har siden 2022 udelukkende været mærket med Fairtrade-mærket eller Fairtrade-råvaremærket.

Det tætte samarbejde med Fairtrade har været en vigtig faktor i denne udvikling. Erfaringerne fra arbejdet med vores eget mærke Way To Go, som siden 2020 er foregået i samarbejde med Fairtrade og producentkooperativer i Ghana, har bidraget til videreudviklingen af vores tilgang til Living Income. Det nye Living Income-program går langt ud over de eksisterende standarder og viser, hvordan målrettede supplerende betalinger og investeringer kan bidrage til at lukke indkomstgabet inden for kakaoproduktion.

Fairtrade

Fairtrade er en international organisation, der arbejder for mere retfærdige handelsforhold på verdensplan og bringer producenter, virksomheder og forbrugere sammen som ligeværdige parter. Organisationen støtter landbrugsproducenter og deres familier samt medarbejdere i producentlandene i selv at bekæmpe fattigdom, styrke deres position i den globale handel og skabe et liv på egne præmisser. Fairtrade-mærket blev indført i 2002 og bygger på en række generelle standarder for organisationer af små landbrugsproducenter, plantager og kontraktproduktion. Derudover gælder der produktspecifikke standarder samt en standard for handelsvirksomheder (Trader Standard), der blandt andet indeholder regler om betalingsformer og sammensatte produkter.

Siden programmets start har mere end 7.200 kakaoproducenter fået en supplerende betaling til forbedring af deres indkomst (Income Improvement Premium, IIP) og fået gavn af investeringer i landbrugsprojekter. De konkrete tiltag har blandt andet omfattet uddeling af omkring 400.000 kakaoplanter til fornyelse af kakaoproducenternes landbrug og uddannelse i skovlandbrug. Desuden er mere end 1.000 personer blevet omfattet af sociale sikringsordninger såsom sygeforsikringsprojektet SHARE. Lidl har dermed vist, at rimelige prismodeller kan styrke kakaoproducenternes og deres familiers økonomiske modstandskraft over for kraftige prisudsving og ekstreme vejrforhold som følge af klimaforandringer. Denne effekt kan desuden måles.

Trods disse resultater gør det såkaldte "kakaoparadoks" sig stadig gældende: Verdensmarkedspriserne nåede rekordhøjder i 2024, men 30-60 % af kakaoproducenterne i Ghana og Elfenbenskysten lever fortsat i ekstrem fattigdom. Det skyldes blandt andet, at udsvingene på markedet ofte ikke slår fuldt igennem hos producenterne. Lidl tager derfor nu næste skridt og udbreder initiativet: Siden marts 2026 har vi været i gang med at omlægge hele vores faste sortiment af chokolade fra egne mærker ("Fin Carré", "J.D. Gross" og "Vemondo") til det nye Living Income-program i fem lande: Tyskland, Nederlandene, Østrig, Belgien og Luxembourg.

Tidsplan og implementering

Programmet følger en klar tidsplan, der skal sikre målbare resultater lokalt:

- ♦ **Fra marts 2026:** Implementeringen påbegyndes, og de nødvendige forberedelser sættes i gang. Det første år af programmet er afsat til praktiske forberedelser og etablering af de nødvendige administrative rammer. Det omfatter blandt andet udvælgelse af de deltagende producentkooperativer samt en indledende kortlægning (Baseline Assessments), hvor Fairtrade Africa registrerer husstandenes situation ved programmets start.
- ♦ **Fra høståret 2026/2027:** Den praktiske gennemførelse af projektet starter lokalt i Ghana og Elfenbenskysten.

Metode

Sådan beregnes betalingerne: Det betaler vi konkret

Kernen i vores tilgang er en differentieret prisstruktur. Vores supplerende betalinger er sammensat således:

- ♦ **Fairtrade-beløbet:** Fairtrade-certificerede producentkooperativer modtager et ekstra Fairtrade-beløb ud over salgsprisen. Producenterne i kooperativet beslutter i fællesskab, hvad beløbet skal bruges til. Det kan f.eks. være til at styrke kooperativet, øge produktiviteten, investere i infrastruktur eller finansiere sociale og miljømæssige tiltag såsom opførelse af skoler og sundhedscentre eller vedligeholdelse af drikkevandsbrønde.

- ♦ **Booster:** Derudover betaler vi et fast supplerende beløb pr. ton kakao. Beløbet er øremærket til tiltag inden for landbruget såsom indkøb af såsæd af høj kvalitet og uddannelse i dyrkningsmetoder. Skovlandbrug og målrettet pleje af kakaoproducenternes landbrug skal blandt andet gøre produktionen mere modstandsdygtig over for klimarelaterede påvirkninger. Beløbet anvendes desuden til initiativer, der skal skabe flere indkomstkilder og dermed mindske den økonomiske afhængighed af kakaoproduktionen.
- ♦ **Supplerende betaling til dækning af forskellen (LIRP-modellen):** Beregningen tager udgangspunkt i Living Income Reference Price (LIRP - referenceværdi). Hvis markedsprisen (Farmgate-prisen) ligger under LIRP, betaler vi et supplerende beløb, der dækker forskellen op til LIRP. Hvis markedsprisen ligger over LIRP, fortsætter betalingerne af Booster-beløbet og de øvrige supplerende beløb for at bidrage til større økonomisk stabilitet på længere sigt.

Investeringer i kakao producenternes fremtid

Booster-beløbet fra Lidl anvendes målrettet til at styrke kakaoproducenterne og deres familier på længere sigt. Vi finansierer professionel plantebeskæring og sprøjtning samt produktionsmidler til fornyelse af kakaoproducenternes landbrug for at øge produktiviteten. Vi støtter desuden dyrkning af andre afgrøder såsom ris og yams samt projekter inden for smådyrhold og biavl. Det skal skabe

flere indkomstkilder og mindske afhængigheden af kakaoproduktionen alene.

Lidl afholder selv alle programmets ekstraomkostninger og sender ikke regningen videre til forbrugerne. Dermed bidrager vi til branchemålet fra Forum Nachhaltiger Kakao (GISCO - German Initiative on Sustainable Cocoa) om, at 90 % af de husstande, der leverer kakao, skal have en eksistenssikrende indkomst senest i 2030.

"Way To Go har givet os værdifulde erfaringer og vist, hvad der kan lade sig gøre. Men reel forandring kræver, at indsatsen udbredes. Nu tager vi næste skridt og øger indsatsen markant: Vi gør fair forhold i kakaoproduktionen til standard."

Stefan Haensel,
Head of Quality & Sustainability, Senior Vice
President hos Lidl Stiftung & Co. KG

Vores arbejde med leverandørkæden for kaffe

Kaffe er en af de råvarer, hvor leverandørkæden er forbundet med komplekse sociale udfordringer. Op mod 70 % af det fysiske arbejde inden for kaffeproduktion på verdensplan udføres af kvinder. Kvinder har ofte langt dårligere adgang til jord, finansiering og uddannelse.¹⁷ Lidl lancerede derfor i 2021 Way To Go-kaffeprojektet i Honduras i samarbejde med Fairtrade. Projektet arbejder for at modvirke disse strukturelle uligheder og forbedre kvindelige kaffeproducenters indkomstmuligheder på længere sigt. Alle projektets aktiviteter i Marcala-området er målrettet kvindelige producenter. De får blandt andet uddannelse og styrker deres økonomiske kompetencer, og der udbetales et supplerende beløb til forbedring af deres indkomst (Income Improvement Premium, IIP). Det skal styrke producenterens økonomi.

Lidl anerkender, at varige forandringer i hele kaffebranchen kun kan skabes gennem en fælles indsats. Derfor har vi siden 2023 deltaget i Sustainable Agriculture Supply Chains Initiative (SASI), som finansieres af det tyske Bundesministerium für Wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ). Initiativet er et branchesamarbejde med deltagelse af blandt andre REWE Group, Kaufland og dm-drogerie markt og arbejder for at fremme eksistenssikrende indkomster i hele kaffebranchen gennem ansvarlig indkøbspraksis og styrkelse af producentorganisationerne.

Way To Go-kaffe i Honduras (LI)

Baggrund

Honduras er et af de vigtigste producentlande for Fairtrade-certificeret kaffe, men kaffeproducenterne og deres familier står over for store udfordringer såsom politisk ustabilitet, mangel på arbejdskraft og konsekvenserne af klimaforandringer. Kvinder udgør omkring halvdelen af arbejdskraften inden for kaffeproduktion, men har ofte dårligere adgang til ressourcer såsom jord, finansiering og uddannelse. Lidl og Fairtrade lancerede derfor Way To Go-kaffeprojektet i 2021.

Metode

Projektet skal bidrage til en eksistenssikrende indkomst gennem sociale, miljømæssige og økonomiske tiltag. Et centralt element er en supplerende betaling til forbedring af indkomsten (Income Improvement Premium, IIP), som lægges oven i Fairtrades minimumspris og det ekstra Fairtrade-beløb.

Den økonomiske sikkerhed styrkes gennem fornyelse af kaffeproduktionen med mere modstandsdygtige sorter samt uddannelse i virksomhedsøkonomi og markedsføring. Den sociale stabilitet styrkes gennem kurser i bl.a. Female Leadership samt tiltag, der skal sikre en fast forankring af beskyttelsen af børn.

Resultater

I projektets anden fase fra 2024 til 2026 deltog 383 kvindelige kaffeproducenter fra producentkooperativet APROCOMSA. Et målbart resultat er, at producenterne har fået flere indkomstkilder. I alt 131 deltagere har allerede fået mindst én ny aktivitet, som giver dem en supplerende indkomst. Derudover har 334 kvinder indtil videre deltaget i kurser om blandt andet ledelse og sundhed.

¹⁷ Jf. International Coffee Organization (ICO) (2018): Gender Equality in the Coffee Sector

SASI

detailhandlens arbejdsgruppe om kaffe (LI)

Baggrund

Lidl er overbevist om, at varige forandringer i den globale kaffeproduktion kræver en fælles indsats på tværs af branchen. Siden 2023 har vi derfor samarbejdet med blandt andre dm-drogerie markt, Kaufland og REWE Group om et fælles projekt i Peru og Honduras som en del af Sustainable Agriculture Supply Chains Initiative (SASI), der finansieres af BMZ. Samarbejdet koordineres af Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH og har til formål at gøre eksistenssikrende indkomster og lønninger til en fast del af leverandørkæderne for kaffe i den tyske detailhandel.

Projektet har tre overordnede strategiske mål: at etablere en standard i indkøbspraksis, fremme robuste og effektive produktionssystemer og skabe fælles prioriteter gennem samarbejde på tværs af branchen. Styrkelse af kvinders position og bedre muligheder for marginaliserede grupper er samtidig et gennemgående fokus i projektet.

Metode

Pilotfasen startede i 2025 med fokus på at etablere et solidt datagrundlag. En milepæl var den omfattende indledende kortlægning (Baseline Assessment), som blev gennemført i slutningen af 2025 i Junín i Peru samt Copán, Ocotepeque og La Paz i Honduras. Kortlægningen omfattede følsomme oplysninger om husstandenes sammensætning, produktivitet og indkomstkilder. Oplysningerne blev indsamlet for præcist at kunne beregne forskellen mellem husstandenes faktiske indkomst og referenceværdien (LIRP) for en eksistenssikrende indkomst (Living Income Benchmark).

Sustainable Agriculture Supply Chains Initiative (SASI)

SASI arbejder for at udvikle økonomiske, sociale og miljømæssige tiltag indenfor de globale leverandørkæder. SASI samarbejder med aktører fra politik, erhvervsliv og civilsamfund om at sætte ovenstående tiltag på dagsordenen og præge den politiske debat. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH står for initiativet på vegne af Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ).

Resultater

Kortlægningen viser, at situationen varierer betydeligt. De høje kaffepriser i høståret 2024/2025 betød, at omkring to tredjedele af de adspurgte husstande havde en indkomst over referenceværdien (LIRP). Mange små landbrugsproducenter har dog fortsat en indkomst under referenceværdien, især hvis de har et mindre landbrug eller en lav produktivitet.

Resultaterne dannede grundlag for den næste vigtige fase i foråret 2026. Der blev afholdt workshops med relevante aktører i Honduras i marts og Peru i maj for sammen med lokale partnere og eksportører at færdiggøre strategien for implementeringen.

Forberedelserne er nu afsluttet, og de konkrete projekter kan sættes i gang lokalt i producentlandene. Et centralt element er at indføre ansvarlig indkøbspraksis. Det omfatter blandt andet kortlægning af leverandørkæderne for at skabe større gennemsigtighed samt afprøvning af prismodeller, der tager højde for referenceværdien (LIRP). Produktionssystemerne styrkes samtidig lokalt gennem målrettede tiltag til klimatilpasning, jordanalyser og undervisning i grundlæggende økonomi. Projektet skal støtte husstande med en indkomst under referenceværdien ved at øge produktiviteten og skabe flere indkomstkilder. Samtidig skal der udvikles løsninger, som kan udbredes til hele branchen.

Vores arbejde med leverandørkæden for cashew

Way To Go Cashews – værdiskabelse i Tanzania (LI)

Baggrund

Den globale leverandørkæde for cashewnødder er traditionelt præget af strukturelle uligheder, da en stor del af de nødder, der høstes i afrikanske lande, transporteres til Sydøstasien for at blive forarbejdet. Når dyrkning og forarbejdning foregår i forskellige dele af verden, bliver kun en begrænset del af værdien skabt lokalt i producentområderne, og små landbrugsproducenter har derfor ofte ikke mulighed for at opnå en eksistenssikrende indkomst. Lidl i Nederlandene lancerede derfor Way To Go-cashewnødder i 2022 som den første detailkæde i landet. Projektet har fokus på at sikre, at en større del af værdiskabelsen sker i Tanzania, og styrke det økonomiske grundlag i producentområderne gennem direkte samarbejde med lokale producentkooperativer.

Metode

Lidl omsætter målet til praksis ved at styrke den lokale del af værdikæden og anvende et databaseret system til beregning af supplerende betalinger. Lidl gennemførte først en omfattende undersøgelse i tæt samarbejde med Fairtrade Nederland, leverandøren Johnny Cashew og lokale producentkooperativer. Undersøgelsen skulle afdække, hvad der konkret kræves for at opnå en eksistenssikrende indkomst i området.

Samarbejdet dannede grundlag for en model med to former for supplerende udbetalinger. Det almindelige Fairtrade-beløb anvendes til fælles projekter. Way To Go-beløbet anvendes udover fælles projekter også til forbedring af indkomsten (Income Improvement Premium, IIP). Det skal lukke forskellen mellem producenternes indtægter på markedsvilkår og den beregnede referenceværdi for en eksistenssikrende indkomst (Living Income Benchmark). Way To Go-beløbet udbetales direkte til producentkooperativet oven i Fairtrades minimumspris og Fairtrade-beløbet. De målrettede investeringer i fællesprojekterne under Way To Go, skal blandt andet øge

produktiviteten og samtidig reducere produktionsomkostningerne. Der er eksempelvis finansieret tiltag, som gør det muligt for producenterne at fremstille gødning af høj kvalitet af organisk affald fra deres egne landbrug. Der er desuden investeret i digitale vægte, så høsten kan vejes mere præcist, og producenterne kan få en pålidelig og rimelig betaling. Projektet omfatter også en indkøbsmodel, hvor hele høsten betales, herunder knækkede cashewnødder. De knækkede nødder videreforarbejdes og anvendes blandt andet som råvare i vores plantebaserede Way To Go-ost. Dermed udnyttes råvarerne bedre, og spild af afgrøder reduceres.

Opsummering

Initiativet flytter konsekvent flere led i forarbejdningen til Tanzania og yder direkte økonomisk støtte til producenterne. Det bidrager målbart til at bekæmpe fattigdom og skabe varige arbejdspladser, især for kvinder. Way To Go-cashewnødderne sikrer samtidig, at en større del af den økonomiske værdi bliver i Tanzania. De unødvendige transportruter via Asien undgås, hvilket reducerer produkternes miljøaftryk.

Vores arbejde med leverandørkæden for te

Way To Go-te – vi går forrest i Kenya (LI)

Baggrund

Lidl i Storbritannien var i 2020 den første britiske detailkæde, der offentliggjorde en konsekvensanalyse for menneskerettighederne (Human Rights Impact Assessment, HRIA). Analysen havde fokus på leverandørkæden for te i Kenya. Formålet var at identificere potentielle risici for brud på internationalt anerkendte menneskerettigheder i forbindelse med virksomhedens aktiviteter og leverandørkæde og samtidig gå i direkte dialog med interessenter og rettighedshavere.

Analysen viste blandt andet, at lønninger og indkomster var for lave, især blandt medarbejdere hos små landbrug. Lave og svingende priser på te samt høje og varierende produktionsomkostninger gør det vanskeligt for medarbejderne og deres familier at opnå en rimelig levestandard.

Som led i arbejdet for eksistenssikrende indkomster i Kenya lancerede Lidl i Storbritannien derfor et nyt Fairtrade-certificeret teprodukt i Way To Go-sortimentet.

Metode

Lidl i Storbritannien var den første britiske detailkæde, der i samarbejde med Fairtrade udviklede en referenceværdien (LIRP) for te. Data fra produktionen af sort te blev indsamlet gennem strukturerede drøftelser i fokusgrupper i Kenya. Landbrugsproducenter og tekniske eksperter fra fire producentkooperativer i West of Rift-området (Kericho) samt repræsentanter for Tea Board of Kenya og Kenya Tea Development Association deltog. Gruppen arbejdede først med at skabe en fælles forståelse af LIRP-metoden og nå til enighed om de værdier, der skulle indgå i beregningen. Senere kontrollerede gruppen det endelige resultat.

Opsummering

Lidl i Storbritannien har med Way To Go-teen givet tilsagn om at investere i eksistenssikrende indkomster hos FINTEA Growers Co-operative Union (FINTEA-kooperativet) i Kericho i Kenya. Lidl i Storbritannien har forpligtet sig til at sikre, at hele den mængde te, der anvendes til Way To Go-teen, afregnes til Fairtrade referencepris (LIRP). Der er tale om et supplerende beløb til forbedring af producenteres indkomst, som på længere sigt skal bidrage til mere stabile indkomster. Beløbet betales oven i Fairtrades minimumspris og Fairtrade-beløbet.

Way To Go-teen kan købes hos Lidl i Storbritannien fra 2026. Lidl vil følge, hvilken effekt initiativet har for landbrugsproducenterne i leverandørkæden, og rapportere om resultaterne.

Vores arbejde med leverandørkæden for tekstil

Lidls arbejde i branchesamarbejdet ACT (LW)

Baggrund

Fælles løsninger for mere fair lønninger

Hos Lidl udgør overholdelsen af menneskerettigheder og miljøstandarder en integreret del af vores strategiske due diligence-arbejde. Vi arbejder systematisk for at identificere og håndtere indvirkninger på mennesker og miljø i vores globale værdikæder. Da vores sortiment af tøj og sko produceres i globale leverandørkæder, implementerer vi krav og dokumenterer risikobaserede indsatser for at fremme standarder med fokus på arbejdsretlige og værdige arbejdsforhold i værdikæden.

Lave lønninger i tekstilbranchens værdikæde er en strukturel udfordring, der skyldes et samspil

mellem de eksterne rammer og virksomhedernes egne handlemuligheder. De lovbestemte mindstelønninger i producentlandene er ofte lave, og der kan være begrænsninger i retten til at organisere sig. Det svækker grundlaget for mere fair lønninger. Globale indkøbspraksisser og prispress har også her væsentlig betydning. Varige forbedringer kræver derfor både velfungerende lokale systemer for kollektive overenskomstforhandlinger og en mere systemisk og standardiseret tilrettelæggelse af vores egne indkøbsprocesser, så der skabes grundlag for eksistenssikrende lønninger.

Ni ud af ti medarbejdere i tekstilindustrien i Bangladesh tjener ikke nok til at have råd til den mad, de selv og deres familier har brug for.¹⁸ I 31 af de vigtigste producentlande inden for tekstilindustrien var det gennemsnitlige løngab mellem den nationale mindsteløn og en eksistenssikrende løn i 2025 41 %.¹⁹ Kvinder udgør omkring 60 % af medarbejderne i de globale leverandørkæder inden for tekstilindustrien.²⁰

Kvinder er særligt udsatte for strukturel diskrimination. De arbejder i højere grad på de laveste niveauer i værdikæden og tjener derfor væsentligt mindre end mænd i branchen.²¹

Eksistenssikrende lønninger i den globale tekstilindustri hænger uløseligt sammen med en effektiv sikring af retten til at organisere sig. Medarbejderne kan kun stille fælles krav om fair lønninger, hvis deres faglige rettigheder beskyttes. Det er samtidig en forudsætning for varigt at kunne forbedre de lave lønninger i branchen.^{22,23,24}

Vi ved, at udfordringer som utilstrækkelig aflønning ofte har komplekse og strukturelle årsager. Stærke partnerskaber og brancheinitiativet ACT (se faktaboks s. 48) skal bidrage til varige, strukturelle forandringer med effekt i hele branchen:

¹⁸ Poverty – “The True Price Of Fashion”

¹⁹ [The Industry Wage Gap](#)

²⁰ ILO, [How to achieve gender equality in global garment supply chains](#)

²¹ ILO, [Women lag behind men in terms of equal pay for work of equal value](#)

²² [Amnesty International, 2024](#)

²³ ETI, 2024, [Türkiye's Apparel and Textile Sector: Insights from local perspectives](#)

²⁴ [ETI responds to new research on garment workers' rights across South Asia](#)

Metode

Lidl har siden 2019 deltaget i branchesamarbejdet ACT (Action, Collaboration, Transformation) som den første tyske dagligvarekæde.

ACT (Action, Collaboration, Transformation)

ACT er et initiativ mellem internationale tekstilvirksomheder, detailkæder og den globale fagforeningsorganisation IndustriALL Global Union, som arbejder for eksistenssikrende lønninger i leverandørkæderne for tekstil og beklædning. ACT er den første globale aftale, der arbejder for dette mål. Det sker gennem kollektive brancheoverenskomster i producentlandene kombineret med ansvarlig indkøbspraksis hos de deltagende virksomheder.

Lidl arbejder sammen med de øvrige deltagende virksomheder og den globale fagforeningsorganisation IndustriALL under ledelse af ACT Stichting for at etablere brancheoverenskomster som grundlag for fair lønninger i branchen.

Initiativet omfatter aktuelt producentlandene Bangladesh, Cambodja og Tyrkiet. I øjeblikket undersøges mulighederne for også at etablere et program i Sri Lanka. Programmerne for de enkelte lande befinder sig på forskellige stadier, og omfanget af arbejdet varierer afhængigt af forholdene i det enkelte land samt den aktuelle politiske situation og udvikling.

ACT Global Purchasing Practices Commitments er et centralt element i initiativet og skal bidrage til bedre arbejdsforhold for medarbejderne i tekstilindustrien. Lidl støtter initiativets mål ved at implementere nedenstående i indkøbspraksis:

ACT Global Purchasing Practices Commitments²⁵

- ◆ Indsats 1:
Særskilt angivelse af lønomkostninger i indkøbspriserne
- ◆ Indsats 2:
Sikre mere fair betalingsbetingelser
- ◆ Indsats 3:
Bedre planlægning og behovsprognoser
- ◆ Indsats 4:
Uddannelse i mere ansvarlig indkøbspraksis
- ◆ Indsats 5:
Forbedre strategier og udtrædelsesprocesser ved ophør af leverandørsamarbejder

Implementering af ACT-tilsagnene

Lidl tager aktiv del i de vurderinger af indkøbspraksis (Purchasing Practices Assessments) og selvevalueringer (Purchasing Practices Self-Assessments), der gennemføres hvert andet år. De gør det muligt at måle, hvor langt vi er nået med implementeringen af de fem tilsagn om global indkøbspraksis. Vi evaluerer løbende resultaterne for målrettet at forbedre vores interne processer. Det gør vi blandt andet ved at uddanne vores indkøbere i ansvarlig indkøbspraksis og sikre en ansvarlig udfasning af leverandørsamarbejder. [\[HRPR\]](#).

Resultater:

Implementering af ACT-programmet i Cambodja

ACT-programmet i Cambodja er initiativets flagskibsprogram og har udviklet sig positivt takket være et stærkt og effektivt samarbejde mellem arbejdsgiverrepræsentanter, fagforeninger og de virksomheder, der køber ind i landet.

Uafhængige audits og certificeringer bruges til at kontrollere, om mindstelønningerne bliver udbetalt korrekt. Lidl arbejder samtidig aktivt med at styrke kompetencerne hos sine samarbejdspartnere.

²⁵ ACT: [ACT and Purchasing Practices](#)

Lidl uddannede i 2024 relevante leverandører i at anvende ACT's retningslinjer for beregning og særskilt behandling af lønomkostninger (Ring-Fencing). Uddannelsen blev gennemført i samarbejde med en ekstern tjenesteudbyder forud for underskrivelsen af ACT Cambodia Brand Agreement. Sammen med en ekstern tjenesteudbyder videreudviklede vi i 2025 de interne værktøjer til beregning af lønomkostninger, så de blev lettere og mere effektive for producenterne at bruge. Der blev desuden lavet en optagelse af onlineundervisningen i brugen af værktøjet, som blev sendt til de relevante produktionssteder.

Det reviderede værktøj blev testet i 2025 sammen med en leverandør og to produktionssteder.

Brancheoverenskomster spiller en afgørende rolle i arbejdet for eksistenssikrende lønninger. Lidl har sammen med sine leverandører udvalgt strategisk vigtige producenter i Cambodja for at støtte indførelsen af kollektive brancheoverenskomster. Producenterne har modtaget målrettet information om den overenskomst, som brancheorganisationen TAFTAC og fagforeningerne under IndustriALL i fællesskab har udarbejdet. Lidl har i den forbindelse også tydeliggjort sine tilsagn i henhold til den globale

rammeaftale med IndustriALL. Vi er i aktiv dialog med vores samarbejdspartnere om mulighederne for at tilslutte sig overenskomsten på virksomhedsniveau og finde fælles løsninger.

Globale virksomheder, producenter og fagforeninger i Cambodja har under ledelse af ACT dannet en Brand-Employer-Union Group. Gruppen arbejder sammen om at udvikle en ramme for arbejdsmarkedsrelationerne i leverandørkæden. Målet er at skabe grundlag for lønstigninger gennem kollektive overenskomster, styrke samarbejdet mellem arbejdsmarkedets parter og fremme en stabil og konkurrencedygtig industri.

Parterne nåede til en historisk aftale om en ny model for kollektive overenskomster, som understøttes af de globale virksomheder.²⁶ ACT Cambodja kombinerer dialog, inddragelse af interessenter og kollektive overenskomstforhandlinger med målrettede og bindende tilsagn om de globale virksomheders indkøbspraksis.

Lidl underskrev i 2024 for første gang en bindende aftale med den globale fagforeningsorganisation IndustriALL om ACT-programmet i Cambodja. Aftalen indebærer, at Lidl er juridisk forpligtet til at støtte den standardiserede kollektive overenskomst (CBA) for

produktionssteder i Cambodja. Overenskomstens centrale indhold blev udarbejdet af den cambodjanske arbejdsgiverorganisation TAFTAC og de fagforeninger, der er tilsluttet IndustriALL. Aftalen mellem Lidl og IndustriALL indebærer desuden, at lønomkostningerne skal være gennemsigtige i forhandlingerne med leverandører, der har underskrevet overenskomsten. Lidl er samtidig forpligtet til at betale de øgede lønomkostninger, når den standardiserede CBA er underskrevet på et produktionssted, der producerer for Lidl. Lidl forlængede i 2026 den bindende aftale med IndustriALL. Dermed viderefører Lidl sin konkrete forpligtelse til at implementere brancheoverenskomster i Cambodja, som understøttes af de globale virksomheder, inden for rammerne af ACT-initiativet.

²⁶ [ACT Cambodia Report](#)

Erfaringer

Eksistenssikrende indkomster og lønninger er ikke et mål, som én aktør kan nå alene. Vores hidtidige arbejde viser tydeligt, at alle aktører i leverandørkæden er afhængige af hinanden. Leverandørkæden kan kun blive stærkere og mere fair, når alle involverede parter arbejder sammen. Lidl har brug for stærke og pålidelige samarbejdspartnere for at kunne integrere Living Wage- og Living Income-projekter som en fast del af leverandørkæderne. Det gælder først og fremmest vores direkte samarbejdspartnere. Eksistenssikrende indkomster og lønninger kræver en fælles indsats. Derfor deltager vi aktivt i tværgående samarbejder som Living Wage-samarbejderne med IDH i Belgien og Storbritannien, Forum Nachhaltiger Kakao, SASI's

arbejdsgruppe for kaffe i detailhandlen og ACT-initiativet i tekstilindustrien.

Vi bidrager samtidig aktivt til det fælles arbejde gennem vores egne projekter. Vi er nemlig af den overbevisning, at konkrete pionerprojekter er nødvendige for at skabe forandringer på tværs af markedet. Pilotprojekterne giver os mulighed for at afprøve og demonstrere, hvad der fungerer i praksis, og identificere løsninger, der kan anvendes i større skala. På den måde kan vores projekter være med til at bane vejen for en bredere udvikling.

Vi tror på, at det kan bidrage væsentligt til at fremskynde den strukturelle forankring af fair lønninger i hele leverandørkæden. Samtidig ser vi det som en proces, hvor vi lærer af hinanden. Vi

bidrager aktivt med vores erfaringer i dialogen med brancherne og lærer i lige så høj grad af andre virksomheders erfaringer. Når innovative tilgange viser sig at være en succes i hele branchen, motiverer det os til fortsat at udvikle vores eget arbejde og sammen med andre sætte nye standarder.

Living Wage

Et solidt datagrundlag er af afgørende betydning for at kunne beregne løngab på pålidelig vis og lukke dem. Velfungerende systemer til dataindsamling er en nødvendig forudsætning for, at vi præcist kan beregne Lidl's andel af det beløb, der skal til for at lukke løngabet op til en eksistenssikrende løn, og målrettet kan bidrage til at lukke det.

Vi har fokus på kvalitet: Regelmæssige kontroller og audits på stederne sikrer, at tiltagene rent faktisk kommer de mennesker, de er rettet mod, til gode. Denne verificering giver både os og vores kunder den nødvendige sikkerhed i forbindelse med vores rapportering om fremskridt (claims) og sikrer, at tiltag og initiativer implementeres korrekt.

Alle leverandørkæder er dynamiske, og eksistenssikrende lønninger kan kun blive en realitet på lang sigt gennem et samarbejde mellem alle aktører. Virksomhederne, herunder Lidl, skal tage aktivt ansvar, men samtidig er det afgørende, at der etableres stabile nationale rammer i de producerende lande. Det gælder især velfungerende mindstelønssystemer, der kan sikre medarbejderne fair lønninger på varig basis. Vi ser desuden kollektive brancheoverenskomster, der omfatter en stor del af branchen, som en vigtig tilgang til at hæve

medarbejdernes lønninger. Løsninger, der omfatter hele branchen, sikrer, at fair lønninger ikke bliver en konkurrencemæssig ulempe for den enkelte virksomhed, men derimod bliver standard. Sådanne løsninger fremmer dialogen mellem arbejdsgivere og fagforeninger som ligeværdige parter og bidrager til en lokal forhandlingskultur, der kan skabe mere stabile og fair arbejdsforhold, end det er muligt at opnå gennem eksterne kontroller alene.

Bananer

Succesen med vores projekt for at lukke den del af løngabet, der svarer til Lidl's indkøbsvolumen, skyldes i høj grad løngennemsigthed og god adgang til data, som vi kan opretholde takket være vores samarbejdspartnere og bananplantagerne. Da konceptet med eksistenssikrende lønninger stadig er nyt for mange aktører, arbejder vi løbende på at styrke kompetencerne i leverandørkæden. Det omfatter regelmæssig uddannelse og audits. De dynamiske leverandørkæder samt skiftende politiske og økonomiske rammer gør det nødvendigt løbende at gennemføre analyser og uddannelse som en fast del af vores projektforløb. Det sikrer, at vi kan tilpasse vores

initiativer, når forholdene ændrer sig, og fortsætte det målrettede arbejde med Living Wage-projektet for bananer på Lidl Internationals fokusmarkeder – Danmark, Tyskland, Østrig, Schweiz, Nederlandene og Belgien – samt med Lidl Storbritanniens Living Wage-projekt for bananer.

Vi undersøger desuden løbende mulighederne for at deltage i tværgående projekter i vores leverandørkæde for bananer i relevante oprindelseslande. Et eksempel er Lidl Frankrigs deltagelse i projektet på Elfenbenskysten med Banana Link og IDH frem til projektets afslutning i 2024. Projektet havde til formål at styrke de lokale fagforeningers kompetencer og beregne lokale Living Wage Benchmarks.

Tekstil (ACT)

Lidl arbejder på at bekæmpe for lave lønninger i tekstilindustriens globale værdikæde gennem en fælles indsats i ACT-initiativet (Action, Collaboration, Transformation) og det tilknyttede arbejde med ansvarlig indkøbspraksis. ACT-initiativet skal bidrage til at imødegå de markante løngab og den strukturelle diskrimination gennem etablering af kollektive brancheoverenskomster. Målet er at styrke retten

til at organisere sig og skabe et varigt grundlag for fair lønninger. Den juridisk bindende aftale om ACT-programmet i Cambodja, som Lidl indgik i 2024, er en vigtig milepæl. Aftalen forpligter os til gennemsigtighed om lønomkostningerne og til at dække øgede lønomkostninger hos leverandører, der har underskrevet en kollektiv overenskomst. Vi implementerer ACT's krav til indkøbspraksis, gennemfører målrettet uddannelse i beregning af lønomkostninger og i, hvordan de holdes adskilt fra de øvrige omkostninger ("Ring-Fencing"), og videreudvikler digitale værktøjer til beregning af lønomkostninger. Det klæder både vores indkøbere og samarbejdspartnere på til aktivt at arbejde hen imod eksistenssikrende lønninger og bidrager samtidig til stabile og konkurrencedygtige arbejdsforhold.

Living Income

Stærke nationale systemer spiller en central rolle i arbejdet for eksistenssikrende lønninger. Når det gælder eksistenssikrende indkomster for små landbrugsproducenter, er situationen imidlertid mere kompleks. Faste minimumspriser på råvarer har ofte kun begrænset effekt og kan samtidig medføre skævheder på markedet. Arbejdet kræver derfor en nøje afbalanceret tilgang og et indgående kendskab til de enkelte leverandørkæder. Vi arbejder med helhedsorienterede løsninger i samarbejde med partnere som Fairtrade.

Vores tiltag øger producenterens indkomst direkte. Hvis markedsprisen ikke er tilstrækkelig til at sikre en menneskeværdig tilværelse, anvender vi referenceprisen (LIRP) som et strategisk redskab og dækker forskellen mellem markedsprisen og referenceprisen.

Vi støtter desuden aktivt landbrugsproducenterne i alle vores projekter med at skabe flere indkomstkilder, eksempelvis inden for kakao.

Målet er at mindske afhængigheden af udsving i verdensmarkedspriserne. Det gør vi blandt andet ved at støtte dyrkning af andre afgrøder, mindre husdyrhold og lokal videreforarbejdning. Stabile eksistensgrundlag i producentlandene kræver en kombination af direkte økonomisk støtte uanset markedssituationen, opbygning af lokale kompetencer og et tæt samarbejde med branchen.

Kakao

Reelle forandringer i kakaosektoren kræver, at vellykkede pilotprojekter udbredes i større skala. Vi udvider derfor vores Living Income-program til at omfatte hele sortimentet af pladechokolade fra vores egne mærker og gør dermed et gennemprøvet koncept til ny standard på fem europæiske markeder. Målet er at kombinere Lidl Booster, stabiliserende prismekanismer og målrettede tiltag, der skal skabe flere indkomstkilder, og dermed opnå en målbar effekt for tusindvis af kakaoproducenter og deres familier i Ghana.

og Elfenbenskysten. Living Income Reference Price (LIRP) fungerer som pejlemærke i vores arbejde for en mere fair fordeling af værdiskabelsen i værdikæderne. Vi sender et klart signal til branchen: En eksistenssikrende indkomst er ikke et valgfrit ekstra initiativ, men selve grundlaget for en fremtidssikret kakaoproduktion.

Kaffe

Effektive forandringer i kaffesektoren kræver både målrettede projekter lokalt og et stærkt samarbejde på tværs af branchen. Way To Go-kaffeprojektet i Honduras bidrager til større økonomisk sikkerhed gennem supplerende betalinger til forbedring af indkomsten. Samtidig styrker vi den sociale stabilitet gennem undervisning i Female Leadership. Vi er desuden aktive i detailhandlens arbejdsgruppe for kaffe under det tværgående SASI-initiativ. Her arbejder vi for at gøre eksistenssikrende indkomster til en fast del af den tyske detailhandel gennem ansvarlig indkøbspraksis og gennemsigtige leverandørkæder. En central del af arbejdet er at beregne et præcist indkomstgab på baggrund af indledende kortlægninger (Baseline Assessments) og teste prismodeller, der tager

højde for referenceprisen (LIRP). Vi kombinerer øget produktivitet med målrettet støtte til at skabe flere indkomstkilder. Det skal især gøre udsatte grupper bedre rustet til at håndtere konsekvenserne af udsving på markedet og klimarelaterede påvirkninger.

Cashewnødder

Vores arbejde i leverandørkæden for cashew i Tanzania viser, at en stabil indkomst på lang sigt hænger uløseligt sammen med lokal værdiskabelse. Sammen med vores partnere Fairtrade Nederland og Johnny Cashew bryder vi med den traditionelle og ineffektive struktur i leverandørkæden ved at flytte forarbejdningen tilbage til producentlandet. Fairtrade-beløbet og det supplerende Way To Go-beløb spiller en central rolle i arbejdet med at lukke indkomstgabene. Beløbene beregnes på baggrund af grundige undersøgelser af referenceværdierne og kombinerer støtte til fælles projekter med direkte økonomisk støtte til producenterne. Denne model sikrer, at den økonomiske merværdi går direkte til de producenter, der har brug for den for at kunne opnå en eksistenssikrende indkomst.

Arbejdet handler imidlertid om mere end selve prisfastsættelsen. Vi har også fokus på effektiv udnyttelse af råvarerne og miljømæssig ansvarlighed. Vores "Full Crop"-indkøbsmodel omfatter også knækkede cashewnødder, som anvendes i innovative produkter som vores veganske oste-alternativer. Det reducerer afgrødespildet og øger producenternes indtægter. Denne samlede tilgang skaber varige arbejdspladser lokalt, især for kvinder. Samtidig reduceres leverandørkædens miljøaftryk markant, fordi den unødvendige transport via Asien undgås. Cashewprojektet viser dermed, hvordan lokal værdiskabelse kan bidrage til større økonomisk stabilitet og strukturel bekæmpelse af fattigdom, og hvordan sådanne løsninger kan udbredes i større skala.

Te

Lidl i Storbritannien går forrest i arbejdet med eksistenssikrende indkomster i leverandørkæden for te ved at omsætte due diligence på menneskerettighedsområdet direkte til konkrete prismodeller. Arbejdet bygger på en omfattende konsekvensanalyse for menneskerettighederne (Human Rights Impact Assessment, HRIA), som blev gennemført i den kenyanske te-sektor. Analysen viste, at svingende

verdensmarkedspriser gør det strukturelt vanskeligt for små landbrugsproducenter at opnå tilstrækkelige indtægter. Lidl i Storbritannien udviklede derefter som den første britiske detailhandelsvirksomhed en Living Income Reference Price (LIRP) for te i tæt samarbejde med Fairtrade og lokale eksperter. Modellen bygger på en tilgang, hvor de relevante aktører inddrages aktivt. Tea Board of Kenya og lokale producentkooperativer blev inddraget i arbejdet med præcist at fastlægge og kontrollere de værdier, der ligger til grund for en eksistenssikrende indkomst.

Den praktiske implementering sker gennem vores Way To Go-sortiment, som fra 2026 sætter en ny standard for ansvarligt indkøb af te. Lidl i Storbritannien har forpligtet sig til at betale referenceprisen (LIRP) for 100 % af den te, der købes fra FINTEA-kooperativet i Kenya. Betalingen sker oven i Fairtrades minimumspris og Fairtrade-beløbet. Denne model med tre betalingselementer gør producenternes indkomst mindre afhængig af udsving på markedet og skaber et stabilt grundlag for en rimelig levestandard. Når produkterne lanceres på markedet i 2026, vil vi løbende følge effekten af disse målrettede økonomiske tiltag. Det skal sikre, at vores tiltag har den ønskede effekt, og samtidig give erfaringer, der kan bruges til at udbrede modellen i hele sektoren.

Vores hidtidige "Way To Go"-projekter fortsætter uændret, men fremover under navnene "Living Income Coffee", "Living Income Cashew" og "Living Income Tea". De nye lovgivningsmæssige krav i EmpCo-direktivet (Empowering Consumers for the Green Transition Directive) betyder, at vi ikke længere anvender betegnelsen "Way To Go" på vores produkter eller i vores kommunikation. Det ændrer ikke på vores arbejde for eksistenssikrende indkomster.

Perspektiver

De fremskridt og initiativer, vi har beskrevet her, viser tydeligt, at vejen mod eksistenssikrende indkomster og lønninger i hele leverandørkæden kræver en vedvarende indsats og løbende forandringer. Erfaringerne viser samtidig, at fair prisfastsættelse kombineret med styrkelse af lokale strukturer er afgørende for at skabe strukturelle forandringer, der kan forankres varigt i vores leverandørkæder.

Vi vil fortsat evaluere vores arbejde systematisk, identificere løsninger, der kan udbredes i større skala, og styrke dialogen med vores samarbejdspartnere og brancheinitiativer. Vores mål er fortsat klart: Vi vil fortsætte arbejdet for mere social retfærdighed og bidrage til mere fair levevilkår for de mennesker, der arbejder i vores leverandørkæder.

Ordliste

Ordliste

ACT (Action, Collaboration, Transformation)	ACT er et initiativ mellem internationale tekstilvirksomheder, detailhandelsvirksomheder og den globale fagforeningsorganisation IndustriALL Global Union, som arbejder for eksistenssikrende lønninger i leverandørkæderne for tekstil og beklædning. ACT er den første globale aftale, der arbejder for dette mål gennem kollektive brancheoverenskomster i producentlandene kombineret med ansvarlig indkøbspraksis hos de deltagende virksomheder. ²⁷
Anker Research Institute (ARI)	Anker Research Institute er en nonprofitorganisation, der blev grundlagt i 2020 af Richard Anker og Martha Anker med støtte fra Global Living Wage Coalition. Instituttet beregner referenceværdier for eksistenssikrende lønninger og indkomster i hele verden samt mere end 100 Anker-referenceværdier og estimerer for forskellige områder i et stigende antal lande. ARI forsker desuden i en række emner med relation til eksistenssikrende lønninger og indkomster, herunder køn, migration og lokalt gældende lønninger (<i>Prevailing Wages</i>). ²⁸
Asian Floor Wage Alliance (AFWA)	Asian Floor Wage Alliance (AFWA) blev grundlagt i 2007 som en asiatisk og medarbejderledet organisation, der arbejder globalt med arbejdsmarkedsmæssige og sociale spørgsmål. Organisationen forbinder tekstilproducerende lande som Bangladesh, Cambodja, Indien, Indonesien, Pakistan, Myanmar og Sri Lanka med afsætningsmarkederne i USA og Europa. AFWA arbejder for at bekæmpe lønninger, der er for lave til at sikre et rimeligt eksistensgrundlag, kønsbaseret diskrimination og begrænsninger i retten til at organisere sig i tekstilindustriens globale produktionsnetværk. ²⁹

²⁷ [ACT on Living Wages](#)

²⁸ [Anker Research Institute](#)

²⁹ [Asian Floor Wage](#)

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH er en virksomhed ejet af den tyske stat, som arbejder med internationalt udviklingssamarbejde. GIZ gennemfører projekter over hele verden på vegne af den tyske regering, især Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ), med henblik på at fremme bæredygtig udvikling, uddannelse og fredsbevarelse. ³⁰
Fair Wage Network	Fair Wage Network blev etableret af Daniel Vaughan-Whitehead og Aurret van Heerden med det formål at fremme fair lønpraksis i globale leverandørkæder og udbrede "Fair Wage"-tilgangen på både nationalt og internationalt plan. Vi arbejder for at hjælpe virksomheder med at etablere fair og velfungerende lønsystemer i globale leverandørkæder ved at støtte dem i at videreudvikle deres standarder og praksis på lønområdet. Fair Wage Network kombinerer samarbejde, data og ekspertrådgivning for at hjælpe virksomheder med at styrke deres standarder på lønområdet og samtidig forbedre deres bæredygtighedsindsats og langsigtede værdiskabelse. ³¹
Fairtrade	Fairtrade er en international organisation, der arbejder for mere retfærdige handelsforhold på verdensplan og bringer producenter, virksomheder og forbrugere sammen som ligeværdige parter. Organisationen støtter landbrugsproducenter og deres familier samt medarbejdere i producentlandene i selv at bekæmpe fattigdom, styrke deres position i den globale handel og skabe et liv på egne præmisser. Fairtrade-mærket blev indført i 2002 og bygger på en række generelle standarder for organisationer af små landbrugsproducenter, plantager og kontraktproduktion. Derudover gælder der produktspecifikke standarder samt en standard for handelsvirksomheder (Trader Standard), der blandt andet indeholder regler om betalingsformer og sammensatte produkter. ³²
FLOCERT	FLOCERT er en af verdens førende virksomheder inden for kontrol og certificering og tilbyder certificeringer for Fairtrade. FLOCERT udbyder desuden andre certificerings- og verificeringsydelser samt skræddersyede bæredygtighedsløsninger, der skal bidrage til mere fair global handel. ³³

³⁰ [GIZ](#)

³¹ [Fair Wage About Us](#)

³² [Fairtrade](#)

³³ [FLOCERT Wer wir sind](#)

Forum Nachhaltiger Kakao	Forum Nachhaltiger Kakao e.V. samler den tyske forbundsregering, repræsenteret ved Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ) og Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft (BMEL), den tyske slikindustri, den tyske fødevarerhandel og civilsamfundet. Initiativet har til formål at forbedre levevilkårene for kakaoproducenter og deres familier, bevare og beskytte naturressourcerne og biodiversiteten i de kakaoproducerende lande samt øge dyrkningen og markedsføringen af kakao, der er certificeret efter bæredygtighedsstandarder. ³⁴
Global Living Wage Coalition (GLWC)	Global Living Wage Coalition (GLWC) er en international sammenslutning af organisationer, der arbejder for at udbrede eksistenssikrende lønninger på verdensplan. GLWC er organiseret som et partnerskab mellem to uafhængige netværk, der supplerer hinanden i deres formål og arbejdsområder: Anker Research Institute og GLWC Action Network (Action Network). ³⁵
Good Agricultural Practices (GAP)	Good Agricultural Practices (GAP) er en række frivillige, videnskabeligt funderede retningslinjer og standarder for sikker og bæredygtig produktion og håndtering af afgrøder og husdyr. Retningslinjerne har til formål at minimere mikrobiel kontaminering, beskytte miljøet og sikre, at fødevarerne er sikre for forbrugerne. ³⁶
Human Rights Impact Assessment (HRIA)	En Human Rights Impact Assessment (HRIA) er en konsekvensanalyse for menneskerettighederne, der bruges til systematisk at identificere og forudse potentielle konsekvenser for menneskerettighederne som følge af en virksomheds aktiviteter, en regerings politik eller en handelsaftale samt til at fastlægge, hvordan disse konsekvenser skal håndteres. ³⁷

³⁴ [Kakaoforum Über uns \[Om os\]](#)

³⁵ [Global Living Wage About](#)

³⁶ [Control Union good agricultural practices](#)

³⁷ The Danish Institute for Human Rights: Introduction to human rights impact assessment, 2023.

International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations (IUF)	International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations (IUF) er den globale fagforeningssammenslutning for medarbejdere inden for landbrug, fødevarerproduktion, restaurationsbranchen og tobaksindustrien. Organisationen har mere end 10 millioner medlemmer i 128 lande og koordinerer internationale faglige aktioner og kampagner. ³⁸
Living Income Community of Practice (LICOP)	Living Income Community of Practice (LICOP) er et partnerskab, der arbejder ud fra en vision om velfungerende og økonomisk stabile lokalsamfund i landdistrikterne, hvis økonomi er knyttet til globale leverandørkæder for fødevarer og landbrugsprodukter. LICOP har til formål at støtte initiativer, der bidrager til at øge små landbrugsproducenters indkomster, så de når op på et eksistenssikrende niveau. Dette skal gøre det muligt for små landbrugsproducenter at opnå en rimelig levestandard. ³⁹
Living Income Reference Price (LIRP)	Denne beregnede referencepris angiver den pris pr. kilo råvare, som producenterne skal modtage, for at en husstand kan opnå en eksistenssikrende indkomst ved en realistisk produktionsstørrelse og et bæredygtigt udbytte. ⁴⁰
Sustainable Agricultural Supply Chain Initiative (SASI)	SASI arbejder for at gøre de globale leverandørkæder inden for landbruget mere økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtige. SASI samarbejder med aktører fra politik, erhvervsliv og civilsamfund om at sætte bæredygtighed på dagsordenen og præge den politiske debat. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH står for initiativet på vegne af Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ). ⁴¹

³⁸ [IUF](#)³⁹ [living-income](#)⁴⁰ [Fairtrade Living Income Reference Price \(LIRP\)](#)⁴¹ [Sustainable Supply Chains](#)

The Sustainable Trade Initiative (IDH)	IDH er en global organisation, der arbejder i krydsfeltet mellem landbrug og markeder. Organisationens mål er at skabe forandringer på markederne for landbrugsprodukter, der kan sikre langsigtede indtjeningsmuligheder, stabil forsyning på lang sigt og et miljø, der kan modstå fremtidige belastninger. Det gør IDH ved at samle forskellige interesser, fremme investeringer og bidrage til at udvikle fødevarer systemer, der bedre kan modstå kriser. ⁴²
WageIndicator Foundation	WageIndicator Foundation er en global, uafhængig nonprofitorganisation, der indsamler, sammenligner og deler oplysninger fra hele verden om mindstelønninger, eksistenssikrende lønninger, eksistenssikrende satser, eksistenssikrende indkomster, lønforhold, arbejdsret, kollektive overenskomster samt arbejde via digitale platforme og andre former for opgavebaseret arbejde. ⁴³

⁴² Yderligere oplysninger kan findes på <https://idh.org/>

⁴³ [WageIndicator](#)

Billeddokumentation

Side 1	Copyright Lidl Stiftung & Co. KG
Side 16	AdobeStock_65593211
Side 17	Copyright Lidl Stiftung & Co. KG
Side 18	Copyright Cana Group Corp.
Side 25	Copyright IDH
Side 26	Copyright Afrikanische Frucht-Compagnie GmbH
Side 27	Copyright Lidl Stiftung & Co. KG
Side 31	AdobeStock_285182248
Side 35	AdobeStock_215424148
Side 38	AdobeStock_311702217
Side 40	AdobeStock_545721980 AdobeStock_544863635
Side 42	AdobeStock_167693437
Side 50	Copyright Lidl Stiftung & Co. KG

Kontakt

Lidl Danmark
Carl Blochs Gade 89
8000 Aarhus C

Yderligere oplysninger om CSR

<https://om.lidl.dk/ansvarlighed>

Ophavsret

Indholdet i dette dokument (blandt andet tekst, grafik, billeder, logoer osv.) og selve dokumentet er beskyttet af ophavsretten. Dette dokument og/eller indholdet må ikke videregives, ændres, offentliggøres, oversættes eller reproducere uden skriftlig tilladelse fra Lidl.

Sproglig bemærkning om køn

I den tyske originalversion af denne publikation anvendes den maskuline form af hensyn til læsevenligheden ved personbetegnelser og substantiver, der henviser til personer. Teksten henvender sig dog naturligvis til alle køn. Den forkortede sprogbrug skyldes udelukkende redaktionelle årsager og er ikke værdibaseret.

© [Lidl Danmark]